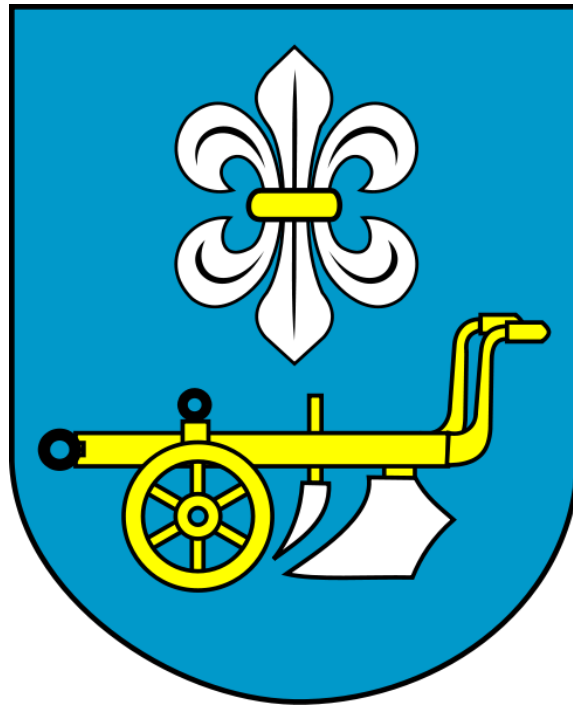

Strategia Rozwoju Gminy Gozdowo na lata 2014-2020

Spis treści

Wstęp.....	3
Opis	4
Diagnoza sytuacji	8
Analiza SWOT	29
Wyzwania.....	30
Kierunki rozwoju.....	30
Priorytety i Cele.....	33
Finansowanie strategii	37
Wizja	41
Misja	42
Plany inwestycyjne.....	47
Wykaz tabel i rysunków.....	50

Wstęp

W celu szeroko pojętego zrównoważonego rozwoju Gminy Gozdowo niezbędne jest stworzenie dokumentu będącego podstawą kierunkowych działań stymulujących wzrost gospodarczy oddziałujący na wiele aspektów życia społecznego. Dogłębna analiza sytuacji powinna dać lokalnym władzom samorządowym możliwość odpowiedniego reagowania na problemy przy optymalnym wykorzystaniu posiadanego potencjału. Założeniem opracowania jest więc określenie polityki rozwoju w taki sposób by kierunki podejmowanych działań były dobrane na miarę możliwości czyli były realne do realizacji i w najlepszy sposób pozwalały osiągnąć stawiane cele. Cele strategii powinny być bezpośrednią odpowiedzią na problemy i wyzwania wynikające z diagnozy sytuacji i analizy SWOT.

Ze względu na horyzontalny i długofalowy charakter dokumentu, przyjmuje się dla Strategii Rozwoju Gminy Gozdowo siedmioletni okres odpowiadający perspektywie budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Pozwoli to zminimalizować negatywny wpływ bieżących mało istotnych czynników mogących zakłócić realizację długoterminowych przedsięwzięć. Ponadto celowym wydaje się opracowanie dokumentu zbieżnego z głównymi politykami unii europejskiej i strategią „Europa 2020” która szeroko wspiera rozwój między innymi kształcenia, szkoleń, infrastruktury czy przedsiębiorczości. A to właśnie te obszary leżą w kompetencjach władz lokalnych.

Niniejszy dokument poza podstawą działań rozwojowych dla Samorządu Gminnego powinien stać się również inspiracją dla innych podmiotów które działają na polu dobrze pojętego interesu społecznego.

Opis

Gmina Gozdowo położona jest w północno zachodniej części Województwa Mazowieckiego w powiecie sierpeckim. Sąsiaduje z Gminami: Sierpc, Zawidz, Bielsk, Stara Biała, Brudzeń Duży i Mochowo. Najbliższymi miastami są Płock (25 km) i Sierpc (15 km) połączone linią kolejową biegnącą przez terytorium gminy z przystankiem w Gozdowie. Przez obszar Gminy Gozdowo przebiega również droga Wojewódzka nr 560 łącząca Bielsk (woj. maz.) z Brodnicą (woj. kuj-pom.)

Siedzibą gminy jest wieś Gozdowo (stpol. „Gozd” – gęsty las). Gmina skupia 41 miejscowości:

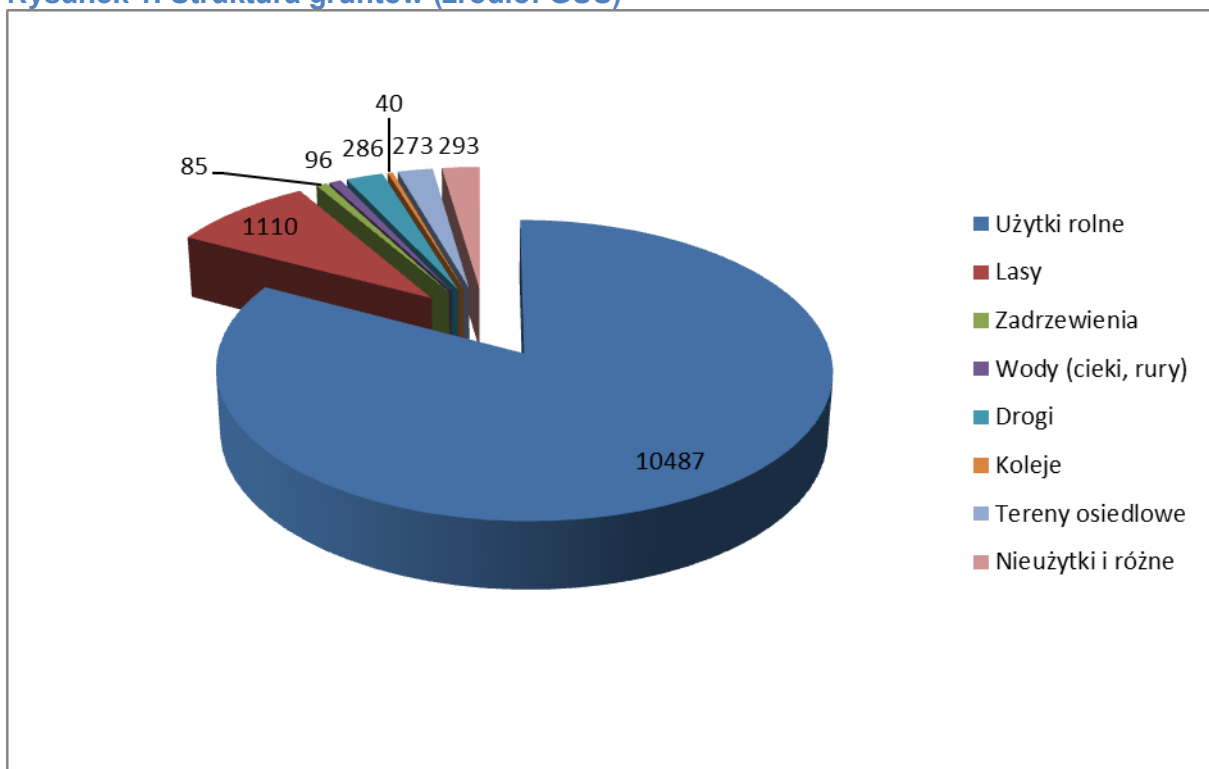
Tabela 1. Wykaz miejscowości (źródło: GUS)

Identyfikator Miejscowości Podstawowej	Nazwa Miejscowości	Rodzaj miejscowości
0565015	Antoniewo	wieś
0565021	Białuty	wieś
0565038	Bombalice	wieś
0565044	Bonisław	wieś
0565050	Bronoszewice	wieś
0565073	Cetlin	wieś
0565080	Czachorowo	wieś
0565096	Czachowo	wieś
0565104	Czarnominek	wieś
0565110	Dzięgielewo	wieś
0565127	Głuchowo	wieś
0565133	Gnaty	wieś
0565140	Golejewo	wieś
0565179	Gozdowo	wieś
0565185	Kolczyn	wieś
0565200	Kolonia Przybyszewo	kolonia
0565216	Kowalewo-Boguszyce	wieś
0565222	Kowalewo Podborne	wieś
0565239	Kowalewo-Skorupki	wieś
0565423	Kozice	wieś
0565245	Kuniewo	wieś
0565251	Kurowo	wieś
0565268	Kurówko	wieś
0565274	Lelice	wieś

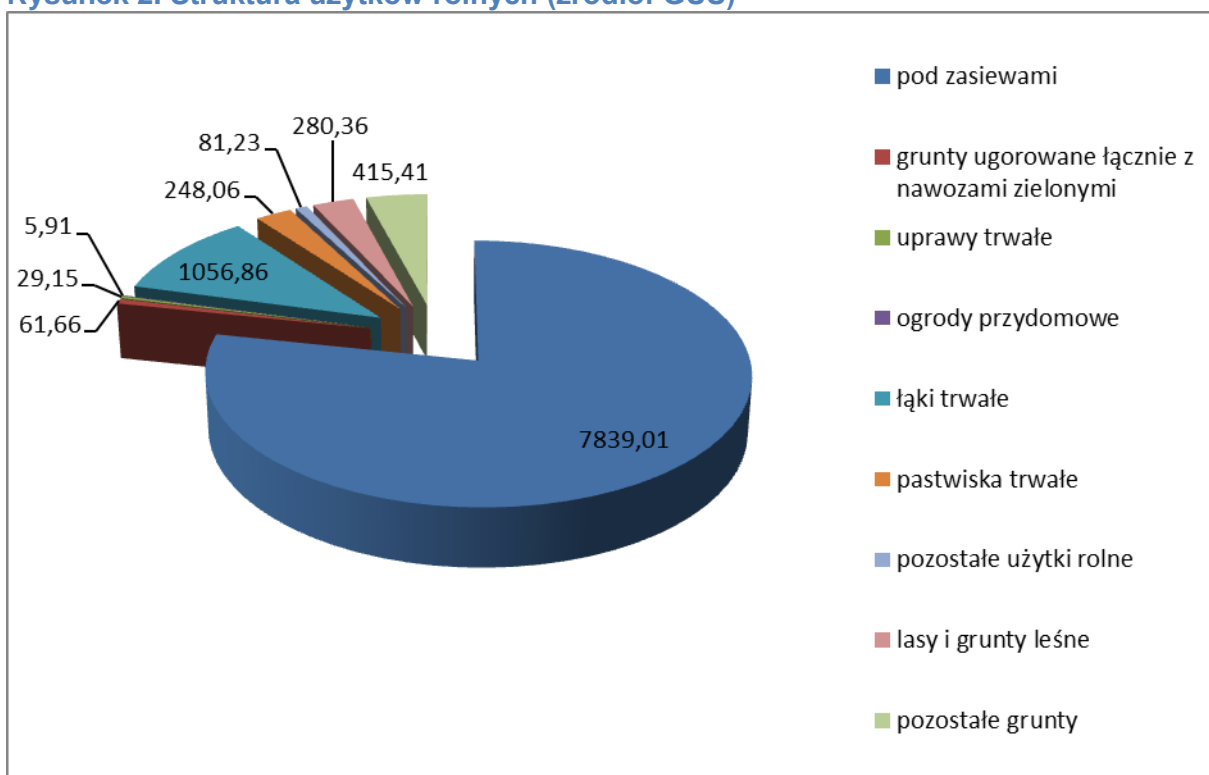
Identyfikator Miejscowości Podstawowej	Nazwa Miejscowości	Rodzaj miejscowości
0565280	Lisewo Duże	wieś
0565297	Lisewo Małe	wieś
0565305	Lisice-Folwark	wieś
0565311	Łysakowo	wieś
0565328	Miodusy	wieś
0565334	Ostrowy	wieś
0565357	Reczewo	wieś
0565363	Rempin	wieś
0565370	Rękawczyn	wieś
0565386	Rogienice	wieś
0565392	Rogieniczki	wieś
0565400	Rycharcice	wieś
0565417	Smorzewo	wieś
0565430	Stradzewo	wieś
0565446	Węgrzynowo	wieś
0565452	Zakrzewko	wieś
0565469	Zbójno	wieś

Powierzchnia administracyjna Gminy to 126,7 km². Powierzchnia lasów ogółem wg danych GUS z 2011 r. wynosiła 1168,4 ha co stanowi zaledwie 9,2 %. Duży udział mają tu jednak grunty rolne 10017,65 ha w 2010 r. co daje aż 79,06 % w stosunku do całej powierzchni Gminy. Na typowo rolniczy charakter gminy wskazuje również struktura podziału użytkowania gruntów.

Rysunek 1. Struktura gruntów (źródło: GUS)

Rysunek 2. Struktura użytków rolnych (źródło: GUS)

Powyżej przedstawione dane w sposób ogólny charakteryzują Gminę Gozdowo. Szerszy zakres faktów ilustrujący między innymi uwarunkowania historyczno-kulturowe, środowisko przyrodnicze, jego ochronę, zagadnienia demograficzne warunki i jakość życia mieszkańców zostały opisane w dokumencie

„Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gozdowo”, 2012r. Powyższy dokument został przyjęty Uchwałą Nr 118/XII/12 Rady Gminy Gozdowo z dnia 15 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gozdowo. Przeprowadzona w powyższym dokumencie bardzo szczegółowa charakterystyka oparta na dostatecznie aktualnych danych pozwala odstąpić od prezentowania tych samych informacji w niniejszej Strategii utrzymując jej nadrzędny charakter. Jednakże w celu przeprowadzenia rzetelnej diagnozy sytuacji niezbędne będzie wskazanie kluczowych informacji rozszerzonych o zaktualizowane dane.

Demografia

Z danych własnych Urzędu Gminy pochodzących z ewidencji ludności na dzień 21.03.2013r. zameldowanych na pobyt stały było 6051 osób oraz 106 osób na pobyt czasowy.

Tabela 2. Struktura wg wieku i płci (pobyt stały) (źródło: GUS)

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	88	94	182
3	33	44	77
4-5	90	52	142
6	26	37	63
7	40	22	62
8-12	155	155	310
13-15	126	114	240
16-17	97	80	177
18	49	53	102
19-65	2025	-	2025
19-60	-	1713	1713
>65	297	-	297
>60	-	661	661
Ogółem	3026	3025	6051

Tabela 3. Struktura wg wieku i płci (pobyt czasowy) (źródło: GUS)

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	1	2	3
3	1	2	3
4-5	4	3	7
6	1	2	3
7	2	0	2
8-12	5	6	11
13-15	1	0	1
16-17	0	3	3
18	0	0	0
19-65	31	-	31
19-60	-	33	33
>65	3	-	3
>60	-	6	6
Ogółem	49	57	106

Diagnoza sytuacji

Gmina jest dobrym przykładem normalności pracy samorządu gminnego. Podstawowymi czynnikami dobrego funkcjonowania gminy jest zaangażowanie pracowników samorządowych, radnych a także samych mieszkańców w rozwój naszej społeczności.

Gmina daje się postrzegać jako gmina aktywna i przedsiębiorcza, siedziba ładu społecznego i przestrzennego, przewidywalności władz lokalnych oraz pewności siebie mieszkańców.

Nieustanne planowanie zadań, definiowanie nowych celów i dostrajanie działań samorządu do zmieniającego się otoczenia zewnętrznego, powodowanego zmianami prawa i korekt systemu finansowego gminy sprawia, iż gmina nie zwalnia tempa w dążeniu do dalszego rozwoju gospodarczego i społecznego.

Gmina Gozdowo jest gminą dbającą o środowisko naturalne, atrakcyjną pod względem turystycznym, kulturowym i gospodarczym, której społeczność poprzez współpracę przejmuje odpowiedzialność za rozwój gospodarczy i społeczny gminy.

W gminie widoczne są wielopokoleniowe wspólnoty rodzinne, sołeckie, strażackie, mieszkaniowe i parafialne które kształtują jedna wspólnotę gminną.

Pomimo, iż Gmina Gozdowo należy do rejonów, w których stopa bezrobocia jest wyższa niż przeciętna w województwie a na wsiach istnieje nigdzie nie rejestrowane, utajone bezrobocie to dbałość o rozwój infrastruktury technicznej, o modernizację i estetyzację gminy sprawia, iż mamy dobrze rozwiniętą sieć placówek handlowych i usług publicznych.

Działalność handlowa oparta jest głównie na prowadzeniu sklepów branży spożywczej, wielobranżowej czy przemysłowej, usytuowanych na terenie całej gminy. Jedynie większe skupiska sklepów położone są w miejscowościach Gozdowo i Lelice. Działalność prowadzona przez podmioty gospodarcze w większości przypadków zaspokaja potrzeby miejscowej ludności.

Na terenie gminy Gozdowo występuje kilka zakładów przemysłowych i przetwórczych, prowadzonych przez osoby fizyczne.

Ponadto dzięki projektom realizowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wzrasta wskaźnik aktywizacji zawodowej mieszkańców miejscowości wiejskich. Realizowanie projektów umożliwiających podnoszenie kwalifikacji, i zdobywanie nowych umiejętności spowoduje, iż stopień bezrobocia będzie mały.

Biorąc pod uwagę działania podejmowane przez lokalny samorząd na różnorodnych płaszczyznach, można stwierdzić iż Gmina zmierza w dobrym kierunku do dalszego rozwoju społeczno-ekonomicznego.

Gospodarka

Według danych na dzień 21.03.2013r. liczba zarejestrowanych działalności na terenie gminy Gozdowo wynosi 163:

- Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo – 15
- Górnictwo i Wydobywanie – 6
- Przetwórstwo przemysłowe – 23
- Budownictwo – 26
- Handel hurtowy, detaliczny, naprawa pojazdów sam., wyłączając motocykle – 61
- Transport i gosp. magazynowa – 8
- Działalność związana z zakwaterowaniem, usługami gastronomicznymi – 4
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 2
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 7
- Działalność w zakresie usług administracji i dział. wspierająca – 3

- Administracja publiczna, obrona narodowa, obowiązkowa zap. społ. – 4
- Pozostała działalność usługowa - 4

Działalność handlowa oparta jest głównie na prowadzeniu sklepów branży spożywczej, wielobranżowej czy przemysłowej, usytuowanych na terenie całej gminy. Jedynie większe skupiska sklepów położone są w miejscowościach Gozdowo i Lelice. Działalność prowadzona przez podmioty gospodarcze w większości przypadków zaspokaja potrzeby miejscowej ludności.

Na terenie gminy Gozdowo występuje kilka zakładów przemysłowych i przetwórczych oraz usługowych a mianowicie:

- młyn mechaniczny w Gozdowie,
- żwirownie prywatne w Ostrowach i Zbójnie,
- 2 piekarnie: w Lelicach i w Rękawczynie,
- Spółdzielcze Gospodarstwo Rolne w Lelicach – świadczące usługi,
- Ferma „Złote Jajko” w Bonisławiu,
- 3 domy weselne: Lelice, Gozdowo i Antoniewo
- 2 zakłady chemiczne:
  - przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe „Petrex” z siedzibą w Płocku – w Lelicach
  - przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe „DURO” w Rempinie (produkcja olejów przemysłowych).

Ponadto na terenie gminy Gozdowo w ewidencji innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie – obiekty nie będące obiektem hotelarskim, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004r. Nr 223, poz. 2268 z późn.zm.) wpisane są 3 gospodarstwa w miejscowościach: Kolczyn, Kowalewo Skorupki i Kowalewo Podborne, dodatkowo w Gozdowie znajduje się pole namiotowe.

W stosunku do towarowej produkcji rolniczej za słabo jest rozwinięty przemysł rolno-spożywczy. Nie zaspokaja potrzeb lokalnych 1 młyn. Brak kaszarni, przetwórnicy ziemniaków, olejarni (duży areal upraw rzepaku w rejonie Rempina). Brak małej przetwórnicy owoców i warzyw, chłodni składowej, magazynów itp. We wsi gminnej Gozdowo - brak ubojni zwierząt z masarnią.

Niezbędne są tartaki dla gospodarczego przecieru drewna. Pewna możliwość istnieje dla produkcji prefabrykatów na bazie licznych lokalnych pokładów kruszywa.

Gmina Gozdowo jest terenem o dużych możliwościach dla lokalizacji przemysłu, co wynika z wysokiej towarowej produkcji rolniczej, dogodnego położenia i dobrego powiązania komunikacyjnego z miastami - Płockiem i Sierpcem, oraz znacznej siły roboczej w części wykwalifikowanej.

Magazyny, składy, skupy, istniejące bazy GS w Gozdowie i Lelicach, jak również inne spółdzielcze budynki, są najczęściej wdzierżawiane osobom prywatnym. Skupem płodów rolnych zajmują się sezonowo niektóre zakłady i osoby prywatne, trudne do zewidencjonowania.

Zasoby

Potencjał rozwojowy Gminy w znacznym stopniu uzależniony jest od posiadanych zasobów będących dobrem materialnym oraz niematerialnym klasyfikowanym w różnych obszarach. Jak wynika z niżej przedstawionego wykazu Gmina w okresie funkcjonowania zbudowała, odtworzyła, zorganizowała i zgromadziła pokaźne zasoby które pozwalają nie tylko na sprawną realizację obligatoryjnych zadań samorządu ale tworzą dostateczną bazę dla działań rozwojowych. Niewątpliwie jednak zmiany uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych będą wpływały również na konieczność wprowadzania modyfikacji o charakterze inwestycyjnym oraz organizacyjnym w zakresie posiadanej infrastruktury i pozostałych zasobów.

1. Edukacja

Gmina Gozdowo jest organem prowadzącym dla trzech szkół podstawowych gimnazjum, przedszkola oraz klubu dziecięcego.

- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Gozdowie
- Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Lelicach
- Szkoła Podstawowa w Ostrowach
- Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Gozdowie z Oddziałem Zamiejscowym w Lelicach
- Publiczne Przedszkole w Gozdowie
- Klub Dziecięcy w Lelicach – został uruchomiony we wrześniu 2013r., przeznaczony jest dla dzieci w wieku od 1 do 3 (w szczególnych przypadkach 4 lat). Obiekt został pobudowany w 2012r. Operacja objęła swym zakresem

rozbudowę Szkoły Podstawowej w Lelicach z przeznaczeniem na organizację i funkcjonowanie ww. klubu. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w ramach Resortowego Programu Rozwoju Instytucji opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat „MALUCH” organizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Placówka spełnia standardy odnośnie wymagań lokalowych i sanitarnych oraz jakości wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych. Została przystosowana do opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi i wymagającymi szczególnej opieki. Utworzono miejsca opieki dla 26 dzieci w wieku od 1 do 3 lat z możliwością do 4 lat, w tym dla dzieci niepełnosprawnych umożliwiając im równe szanse rozwoju.

2. Infrastruktura kulturalna

Główną placówką do zadań, której należy między innymi upowszechnianie kultury jest Gminna Biblioteka Publiczna w Gozdowie z filią w Lelicach. Gminna Biblioteka Publiczna w Gozdowie funkcjonuje od 1961 r., Filia w Lelicach swą działalność rozpoczęła we wczesnych latach 50-tych. Pierwsza umiejscowiona jest w budynku Urzędu Gminy natomiast druga w na terenie obiektu gimnazjum.

Misją biblioteki jest rozpoznawanie, rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności gminy oraz upowszechnianie wiedzy i kultury. Zdecydowaną większość czytelników stanowią dzieci i młodzież szkolna. Właśnie do nich kierowane są konkursy literackie, plastyczne i fotograficzne organizowane przez bibliotekę, które zawsze cieszą się dużym zainteresowaniem. W pomieszczeniach znajduje się mała czytelnia dla osób chcących skorzystać na miejscu z oferty biblioteki. Stali użytkownicy mogą nieodpłatnie skorzystać z czytelni multimedialnej. Ponadto biblioteka sprawuje pieczę nad „Zespołem pieśni i tańca Ziemi Gozdowskiej”

W Gozdowie na terenie parku zabytkowego pochodzącego z I poł. XIX w. zlokalizowana jest scena koncertowa, wokół której skupiają się najważniejsze chwile dla mieszkańców gminy Gozdowo. Tutaj odbywają się uroczystości gminne jak Festyn Dożynkowy, Maraton Trzeźwości, rozpoczęcie oraz zakończenie roku szkolnego, koncerty i inne wydarzenia rozrywkowe. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w 2012 r. w ramach działania Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Rozbudowa i przebudowa sceny polegała na zwiększeniu powierzchni

użytkowej wraz z obudową ścian, w celu polepszenia akustyki, budowie pomieszczenia technicznego, rozbudowie widowni i nieznacznym powiększeniu placu do tańca. Wymienione zostały również ławki.

3. Infrastruktura rekreacyjna

– Staw w Gozdowie

Zlokalizowany jest przy wjeździe od strony północnej do Gozdowa, tuż przy drodze powiatowej, tym samym w dużym stopniu ogrywa rolę tzw. „pierwszego wrażenia” i przyczynia się do wizerunku całej miejscowości. Zbiornik wodny efektownie komponuje się z otaczającą przyrodą i zwraca uwagę przejezdnych, szczególnie wiosną i latem, gdy na lustrze wody dostojnie pływają łabędzie oraz niektóre gatunki ptactwa wodnego. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców Gozdowa wykonano zagospodarowanie stawu na teren rekreacyjno-wypoczynkowy. Od strony północnej został wybudowany chodnik, na którego trasie znajdują trzy zatoczki, zaś na końcu niewielki plac. W tych przestrzeniach umiejscowiono ławki oraz kosze na śmieci. Powstała estetyczna alejka spacerowa, zagospodarowana zielenią. Natomiast od północno-wschodniej strony stawu nad rowem melioracyjnym pobudowana jest kładka dla pieszych, która została zaopatrzona w barierki ochronne. Wzdłuż nowej alejki oraz prostopadłej ulicy Krystyna Gozdawy powstało 12 szt. lamp oświetleniowych. Estetyczne oświetlenie dodało swoistego uroku powstałemu terenowi rekreacyjno-wypoczynkowemu. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w 2011 r. w ramach działania Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

– Kręgi paleniskowe

Jeden umiejscowiony w pobliżu boiska do piłki nożnej w Gozdowie i drugi w pobliżu boiska do piłki nożnej w Ostrowach.

– Place zabaw

Gmina może pochwalić się miejscami zabaw dla dzieci w miejscowościach Gozdowo, Lelice, Rempin oraz mniejsze obiekty w miejscowościach Cetlin, Kowalewo Podborne, Rogienice, Dzięgielewo, Ostrowy, Bonisław, Bombalice i Czachorowo.

4. Infrastruktura zdrowotna

Podstawową Opiekę Zdrowotną na terenie Gminy Gozdowo świadczy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gozdowie, który został powołany uchwałą

Rady Gminy w 1999 roku i został zarejestrowany w Wydziale Gospodarczym Sądu Rejonowego w Płocku.

SPZOZ w Gozdowie prowadzi swoją działalność na bazie budynku Ośrodka Zdrowia w Gozdowie i w Lelicach. W budynku Ośrodka Zdrowia w Gozdowie znajdują się gabinety lekarskie i gabinet stomatologiczny, laboratorium analityczne, gabinet zabiegowy i pomieszczenia pomocnicze zapewniające funkcjonowanie budynku. Właścicielem budynku i przyległego do niego gruntu jest Gmina Gozdowo. W budynku Ośrodka Zdrowia w Lelicach znajdują się gabinety lekarskie, gabinet stomatologiczny i zabiegowy oraz pomieszczenia pomocnicze. W roku 2006 na podstawie programów dostosowawczych w budynkach Ośrodków Zdrowia przystąpiono do rozbudowy oraz modernizacji obiektów do obowiązujących wymogów.

Do SPZOZ w Gozdowie zapisanych jest 5 600 osób, którzy zgłosili chęć korzystania z usług medycznych i stomatologicznych tego Zakładu. SPZOZ ma zawarty kontrakt na świadczenie usług z podstawowej opieki zdrowotnej oraz prowadzi poradnie stomatologiczną, ginekologiczną i profilaktyczną - układu krążenia.

Zakład zatrudnia:

3 lekarzy medycyny

1 lekarz stomatolog

6 pielęgniarek

5. Infrastruktura społeczna

Na terenie gminy Gozdowo zlokalizowane są budynki wiejskie, które służą potrzebom lokalnej społeczności, zlokalizowane są w miejscowościach: Rempin, Golejewo, Cetlin, Dzięgielewo, Rogienice, Bombalice, Kowalewo Podborne, Bronoszewice i Kolczyn.

W 2012r. przeprowadzono modernizację świetlicy wiejskiej w Rempinie poprzez docieplenie ścian zewnętrznych i wyposażenie. Dostosowana została termoizolacyjność przegród zewnętrznych do obowiązujących przepisów. Pomieszczenia zostały wyposażone w sprzęty m.in.: stół bilardowy, nakładkę na stół do gry w ping-ponga, stół do gry w piłkarzyki, biurka, krzesła i inne. Podczas wakacji funkcjonuje w nim świetlica środowiskowa, odbywają się zajęcia dla dzieci i młodzieży. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w ramach PROW 2007-2013 działanie Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów.

Remontu doczekał się budynek pełniący funkcje społeczne w miejscowości Golejewo. Ocena techniczna wykazała, że celowe jest wykonanie częściowego remontu kapitalnego. W ramach realizacji operacji zostało wykonane wzmocnienie konstrukcji więźby dachowej, roboty remontowe wewnątrz budynku, docieplenie elewacji, montaż stolarki okiennej i drzwiowej oraz roboty wykończeniowe. Remont budynku wiejskiego podniósł standard, stworzył warunki do integracji międzypokoleniowej i wzmocnienia więzi międzyludzkich, służy i będzie służyć wszystkim mieszkańcom wsi, a także przyczynił się do poprawy estetyki miejscowości. Ponadto wpłynął na walory rekreacyjne całego sołectwa Golejewo. Przedsięwzięcie jest zrealizowane w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013.

Budynki w pozostałych miejscowościach Cetlin, Dzięgielewo, Rogienice, Bombalice, Kowalewo Podborne, Bronoszewice i Kolczyn będą systematycznie remontowane i przystosowywane do bieżących potrzeb przy udziale mieszkańców poszczególnych sołectw.

6. Infrastruktura teleinformatyczna

W miejscowości Gozdowo wybudowane zostały 3 maszty telefonii komórkowej z antenami i stacjami bazowymi:

- obok działki obecnego Gminnego Zakładu Gospodarki
- na terenie oczyszczalni ścieków w Gozdowie
- na gruntach rolnych przy ul. K. Gozdawy.

7. Infrastruktura techniczna

- Wodociągi

Na bazie dwóch stacji uzdatniania wody w Gozdowie i Lelicach rozbudowano główną sieć rozdzielczą do wszystkich miejscowości znajdujących się na terenie gminy. W związku z powyższym jest możliwość podłączenia 100% mieszkańców gminy zainteresowanych przyłączeniem do wodociągu. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 169,5 km (1400 przyłączy).

- System kanalizacji i oczyszczania ścieków

Na terenie gminy Gozdowo działają dwie oczyszczalnie ścieków o łącznej przepustowości 400 m³/d wraz z punktami zlewnymi umożliwiającymi odbiór ścieków dowożonych z terenu całej gminy.

Oczyszczalnię Ścieków w Gozdowie oddano do użytku w 1992r., obsługuje ona miejscowości Gozdowo, Rempin i Rękawczyn

Wieloletnia eksploatacja obiektu, maszyn i urządzeń, sukcesywne podłączanie do sieci nowych posesji oraz coraz wyższe wymagania w zakresie ochrony środowiska, sprawiły, że zaistniała natychmiastowa konieczność przeprowadzenia remontu i rozbudowy oczyszczalni.

Remont i rozbudowa oczyszczalni ścieków ma na celu zarówno zmniejszanie jej uciążliwości dla otoczenia, zwiększenie wydajności jak i podniesienie szybkości i skuteczności oczyszczania ścieków.

W dalszej kolejności na terenie miejscowości Gozdowo planowane jest wykonanie remontu najstarszych odcinków sieci kanalizacyjnej oraz kontynuacja budowy sieci na nowopowstających osiedlach.

Oczyszczalnia Ścieków w Lelicach funkcjonuje od 2004 r., inwestycja została zrealizowana w ramach Specjalnego Przedakcesyjnego Programu na Rzecz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich SAPARD, Oś. Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej i tworzenie miejsc pracy, Działanie 3. Rozwój i poprawa infrastruktury technicznej obszarów wiejskich, Schemat 3.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków komunalnych. Obecnie obsługuje ona miejscowości Lelice, Bonisław i Zbójno. Długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosi 33 km (523 przyłączy).

Planowane jest wykonanie również sieci kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości Reczewo.

Pozostałe miejscowości z terenu gminy ze względu na duże rozproszenie gospodarstw i brak ekonomicznych podstaw budowy zbiorczej sieci kanalizacji, nie zostały objęte planem budowy sieci kanalizacyjnej. Właściciele gospodarstw indywidualnych w miarę możliwości będą obejmowani projektami budowy indywidualnych, przydomowych oczyszczalni ścieków współfinansowanych z dostępnych funduszy krajowych lub unijnych.

– Zaopatrzenie w gaz

W 1998 roku przy współpracy ze Związkiem Gmin Północnego Mazowsza udało się doprowadzić do wybudowania Stacji Redukcyjnej Gazu w Gozdowie oraz 9105 mb sieci gazowej średniego ciśnienia wraz z 183 przyłączami o łącznej długości 3392 mb. w miejscowości Gozdowo. Gmina posiada zatwierdzoną koncepcję gazyfikacji całego swojego obszaru.

Czynione są starania w celu realizacji II etapu gazyfikacji obejmującego miejscowości: Rempin, Rękawczyn, Bonisław i Lelice.

Przez północne tereny gminy przebiega gazociąg tranzytowy JAMAŁ-Europa Zachodnia, który wymaga strefy ochronnej oraz gazociąg DN 300 relacji Bronowo-Zalesie-Sierpc wraz z odgałęzieniem DN 100 poprzez gminę Gozdowo do Mochowa.

– Infrastruktura drogowa

Ogólna długość sieci drogowej w gminie Gozdowo objętej ewidencją wynosi 187,8 km, w tym:

- droga wojewódzka nr 560 Brodnica – Rypin – Sierpc - Bielsk 7,7 km tj. 4,1% całej sieci, nawierzchnia drogi jest stopniowo modernizowana. W 2009r. zmodernizowany został odcinek Lelice-Bonisław, a w 2012r. Zbójno-parking leśny, wykonana zostanie również modernizacja na odcinku od skrzyżowania w Bonisławiu w kierunku Bielska. Następnie planowana jest przebudowa drogi w samej miejscowości Lelice oraz budowa chodników. W 2014r. planowana jest budowa ronda na skrzyżowaniu w Bonisławiu. Inwestycje realizowane są zasadzie porozumień z Mazowieckim Zarządem Dróg Wojewódzkich.
- drogi powiatowe – 69,4 km tj. 37% całej sieci, nawierzchnia twarda-bitumiczna – 55,24 km tj. 78,2% całości dróg powiatowych. Pozostałe stanowią drogi o nawierzchni żwirowej i gruntowej. Przebudowa oraz naprawa dróg powiatowych realizowane są na zasadzie porozumień o wspólnym finansowaniu ze Starostwem Powiatowym w Sierpcu.
- pozostałe drogi to drogi gminne 110,7 tj. 58,9% całej sieci. Nawierzchnia twarda-bitumiczna 56,6 km tj. 51,1% całości dróg gminnych. Szerokość nawierzchni twardej na drogach gminnych waha się w granicach od 3,0 do 5,0 metrów. Pozostałe stanowią drogi o nawierzchni tłuczniowej i gruntowej. Drogi gminne są systematycznie remontowane oraz przebudowywane ze środków budżetu gminy oraz przy udziale dotacji z budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego oraz Urzędu Wojewódzkiego.

Gęstość sieci dróg publicznych na terenie gminy Gozdowo wynosi 161,8 km/100 km².

8. Elektryfikacja

Przez teren gminy przechodzą w układzie N-S dwie linie wysokiego napięcia o znaczeniu ponadlokalnym:

- 400 kV relacji Gdańsk – Płock
- 110 kV relacji Sierpc - Płock

Linie te wymagają stref ochronnych. Linia 110 kV umożliwia, stosownie do potrzeb lokalnych budowę stacji 110/15kV. Zakłady pracy i mieszkańcy gminy zaopatrywani są w energię elektryczną liniami nadpowietrznymi średniego napięcia. Linie elektroenergetyczne 15 kV produkują w większości w układzie promieniowym.

Na terenie gminy są stacje transformatorowe słupowe z aparaturą zainstalowanych transformatorów dostosowanych jest do obecnych maksymalnych potrzeb.

9. Infrastruktura sportowa

Na terenie gminy Gozdowo znajdują się:

- Hala sportowa przy Gimnazjum Publicznym im. Jana Pawła II w Gozdowie.
- Hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Lelicach
- sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Gozdowie
- szkolne boisko lekkoatletyczne z bieżnią i boiskiem do koszykówki przy Publicznym Gimnazjum im. JP II w Gozdowie
- boisko wielofunkcyjne przy kompleksie Szkół w Gozdowie – Obiekt powstał w 2012r. w ramach działania ‘Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013 i składa się z dwóch części otoczonych ogrodzeniem wysokości 4m. W części o wymiarach 15,5x36 m zlokalizowany jest samodzielny kort tenisowy o nawierzchni z mączki ceglanej o wymiarach 10,97x23,78 m. Natomiast na obszarze o wymiarach 63,5x36 znajdują się boiska: do piłki nożnej 57x30 m, do piłki ręcznej 44x22 m, do koszykówki 15x28, do siatkówki (dwa) 9x18 m i kort tenisowy 10,97x23,78 m.
- boisko wielofunkcyjne przy kompleksie szkół w Lelicach. Obiekt został pobudowany w latach 2009-2010 w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”. Boisko jest pokryte trawą syntetyczną i składa się z: boiska do piłki ręcznej i nożnej (42x22m), boiska do koszykówki (15x28m), boiska do siatkówki (9x18m) oraz kortu tenisowego (10,97x23,78m). Obiekt zlokalizowany jest w centrum miejscowości w pobliżu Szkół: Podstawowej i oddziału Gimnazjum.
- boisko trawiaste w Ostrowach. W 2011r. wykonano zadanie polegające na budowie ogrodzenia boiska sportowego z elementami towarzyszącymi, przedsięwzięcie przeprowadzono w ramach PROW 2007-2013 działanie

Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów. Teren boiska został ogrodzony, wykonano dwie bramy wjazdowe i dwie bramki wejściowe. Teren dojścia i dojazdu utwardzono płytami ażurowymi. Zamontowane zostały również ławki i ustawione gotowe bramki.

- boisko trawiaste w Lelicach. Obiekt zlokalizowany jest przy drodze powiatowej relacji Lelice-Gozdowo, tuż przy lesie. Korzystają z niego głównie sportowcy z klubu „ORKAN”. Przy boisku istnieje zaplecze techniczne do dyspozycji drużyny. Zamontowane są bramki oraz wiaty stadionowe. Boisko wymaga modernizacji.
- boisko trawiaste w Gozdowie zlokalizowane jest w pobliżu kompleksu szkół oraz parku zabytkowego. Korzystają z niego głównie sportowcy z klubu „OLIMPIA”. Na boisku zamontowane są piłko chwyty oraz wiaty stadionowe i ławki.
- boisko trawiaste w Rempinie położone jest w znacznej odległości od zwartej części miejscowości. Korzystają z niego głównie sportowcy z klubu „CZARNI”. Boisko obecnie tj. w 2013 r. jest modernizowane poprzez budowę ogrodzenia panelowego wraz z boiskiem do piłki nożnej oraz infrastruktura towarzyszącą.

Planowane wykonanie jest nawierzchni tartanowej na boisku asfaltowym w pobliżu Publicznego Gimnazjum w Gozdowie.

10. Nieruchomości

Na terenie gminy Gozdowo zlokalizowanych jest 1448 budynków mieszkalnych i niemieszkalnych z co najmniej 1 mieszkańcem.

Tabela 4. Liczba gospodarstw wg powierzchni (źródło: Gmina)

Zakres powierzchni [ha]	Ilość gospodarstw [szt.]
0,0 - 0,49	508
0,5-0,99	96
1,0-1,49	79
1,5-1,99	52
2,0-2,99	75
3,0-4,99	105
5,0-6,99	129
7,0-9,99	146
10,0-14,99	144
15,0-19,99	62

20,0-29,99	64
30,0-49,99	44
50,0-99,99	19
100 i powyżej	4
Razem	1527

11. Współpraca

Gmina może pochwalić się dość szeroką współpracą z różnymi organizacjami i stowarzyszeniami. Na jej terenie funkcjonuje 10 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych:

- OSP Gozdowo powołana w 1912 r. Jednostka ta została włączona do Krajowego System Ratownictwa i jest wyposażona w zdalnie sterowany system powiadamiania o zdarzeniach. Centrum powiadamiania znajduje się w Komendzie Powiatowej Straży Pożarnej w Sierpcu. Przy OSP Gozdowo działa Młodzieżowa Orkiestra Dęta.
- OSP Lelice powołana 1915 r. przez Jana Majewskiego, Ludwika Lemańskiego, Zygmunta Szewczykiewicza, Jana Morawskiego, Jana Kacprzaka i Kazimierza Gosiewskiego. Przy dużym zaangażowaniu mieszkańców w krótkim czasie zbudowano pierwszą remizę, zakupiono podstawowy sprzęt. W latach 20. powołano też orkiestrę, która istniała przez kilkanaście lat. Od 1935 r. OSP posiadała sztandar, a od 1963 r. nową remizę, które służą do chwili obecnej.
- OSP Kurowo powołana w 1924 r.
- OSP Cetlin powołana w 1923 r.
- OSP Bonisław powołana w 1916 r.
- OSP Rycharcice powołana w 1965 r.
- OSP Kowalewo Podborne powołana w 1962 r.
- OSP Kurówko powołana w 1948 r. za sprawą najaktywniejszych druhów Mariana Czachorowskiego i Henryka Żmijewskiego powołano OSP w Kurówku. W 1962 r. została oddana do użytku remiza strażacka, a w następnych latach zakupiono sprzęt przeciwpożarowy i umundurowanie. Aktualnie jednostka liczy 24 strażaków.
- OSP Rempin powołana w 1964 r.
- OSP Kolczyn powołana w 1964 r.

Jednostki z Gozdowa, Lelic, Kurowa i Cetlina posiadają specjalistyczne samochody pożarnicze i są jednostkami typu „S”, natomiast pozostałe jednostki posiadają na

wyposażeniu motopompy i zakwalifikowane są do jednostek typu „M”. Wyposażenie jednostek w sprzęt gaśniczy zapewnia wypełnianie podstawowych zadań statutowych, jednak nie zabezpiecza możliwości sprawowania nowych wymogów stawianych przed OSP. Chodzi tu głównie o usuwanie skutków klęsk żywiołowych i ratownictwa drogowego.

W gminie na terenie Gminy powstały dwa stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych „Nasze Ostrowy” funkcjonujące od 28 czerwca 2011r. Zgodnie z informacją na stronie internetowej stowarzyszenia „Powstało z potrzeby wprowadzenia zmian w środowisku wiejskim. Założycielami są mieszkańcy Ostrów i okolicznych wsi, działający wcześniej w Grupie Odnowy Wsi „Nasze Ostrowy”.
- Stowarzyszenie Klub Wędkarski „AMUR” w Gozdowie – spotkanie założycielskie odbyło się w dniu 2.08.2012r. Bodźcem do takiej inicjatywy jest istniejąca oraz modernizowana baza wędkarska, w postaci zarybionych zbiorników wodnych położonych na terenie Gminy Gozdowo, a wśród nich kompletnie odnowionego i zarybianego stawu w Gozdowie.

Na terenie Gminy Gozdowo działają również kluby sportowe:

- Klub szkolno-ludowy "OLIMPIA" ul. Krystyna Gozdawy 21, 09-213 Gozdowo
- Klub Sportowy "ORKAN" ul. Parkowa 10, 09-213 Lelice
- Klub sportowy "CZARNI" Rempin, 09-213 Gozdowo

oraz Koło Przyjaciół Dzieci im. Marcina Kasprzaka w Lelicach współpracujące z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci z Płocka.

Ponadto Gmina przynależy do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Sierpeckie Partnerstwo. LGD realizuje zadania w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju współfinansowane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2014 których beneficjentem między innymi jest Gmina Gozdowo.

Część zadań Gmina realizuje za pośrednictwem swoich jednostek organizacyjnych:

- Gminny Zakład Gospodarski Komunalnej w Gozdowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gozdowie
- Gminna Biblioteka Publiczna w Gozdowie z filią w Lelicach

12. Aktywa niematerialne

Ważnym elementem będącym podstawą realizacji przez Gminę swoich zadań są różnego rodzaju dokumenty. Część z nich powstaje w wyniku rozwiązań legislacyjnych szczebla krajowego, a część na podstawie wymogów stawianych przy ubieganiu się o różnego rodzaju zewnętrzne środki finansowe. Są również dokumenty które powstają z potrzeb własnych i pragmatyzmu Gminy która chce inicjować pewne procesy rozwojowe albo porządkować pewien stan rzeczy. W związku z powyższym Gmina Gozdowo opracowała między innymi:

- Statut Gminy Gozdowo
- Program Ochrony Środowiska dla gminy Gozdowo na lata 2007-2015 wraz z aktualizacją „Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Gozdowo”
- Plany rozwoju poszczególnych wsi
  - Plan Odnowy Miejscowości Gozdowo na lata 2007-2017
  - Plan Odnowy miejscowości Rękawczyn na lata 2007-2013
  - Plan Odnowy miejscowości Rogienice na lata 2009-2016
  - Plan Odnowy miejscowości Rempin na lata 2009-2016
- Program współpracy Gminy Gozdowo z organizacjami pozarządowymi na 2014r.
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gozdowo I i II część Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Gozdowo – 2006r.
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gozdowo – 2012r.
- Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego gminy Gozdowo obejmującego wybrane obszary planistyczne – 2012.
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Gozdowo na lata 2010-2025

Wybrane statystyki

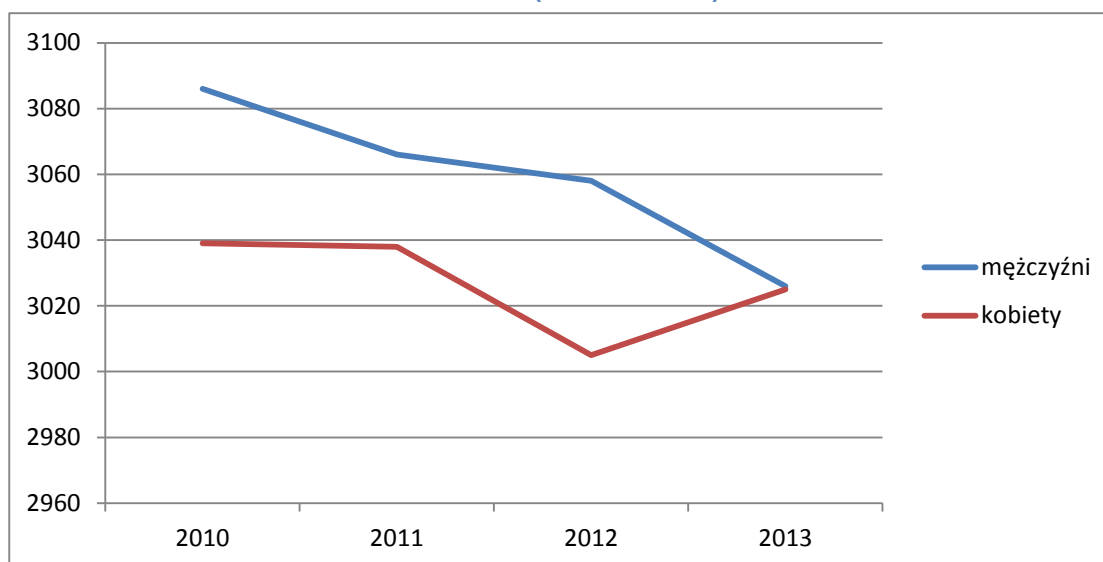
Najważniejszym aspektem dla którego w ogóle powstaje strategia są mieszkańcy Gminy. To oni również w największym stopniu determinują kierunki rozwoju oraz szybkość przemian zachodzących na tym polu. Często zupełnie nieświadomie społeczność lokalna ulegając siłą rzeczy naturalnym czynnikom kształtuje procesy demograficzne, które wpływają między innymi na system

edukacyjny, opieki zdrowotnej, ale też mają znaczenie dla procesów infrastrukturalnych i urbanistycznych.

Tabela 5. Liczba ludności (źródło: GUS)

Ogółem				mężczyźni				kobiety			
2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
6125	6104	6063	6051	3086	3066	3058	3026	3039	3038	3005	3025

Rysunek 3. Liczba ludności na osi czasu (źródło: GUS)

Jak wynika z powyższych danych Gmina Gozdowo podobnie jak większość obszarów wiejskich musi mierzyć się ze spadkiem liczby ludności mieszkańców. W celu ustalenia z czego wynika taki stan rzeczy należy przeanalizować dwie podstawowe kwestie, a mianowicie migrację mieszkańców oraz ruch naturalny. W dalszej kolejności będzie można zastanowić się nad głębszymi przyczynami takiego zjawiska, które dotyka poniekąd obszar niemal całej Europy.

Tabela 6. Kierunki migracji (źródło: GUS)

Kierunki migracji	Płeć	Lata	Liczba osób
Zameldowania	ogółem	1995	60
		1996	82
		1997	91
		1998	62
		1999	44
		2000	61
		2001	71
		2002	84
		2003	82
		2004	78
		2005	39
		2006	62
		2007	80

		2008	65
		2009	53
		2010	74
		2011	50
		2012	42
	mężczyźni	2009	28
		2010	36
		2011	23
		2012	21
	kobiety	2009	25
		2010	38
		2011	27
2012		21	
Wymeldowania	ogółem	1995	130
		1996	89
		1997	121
		1998	113
		1999	124
		2000	92
		2001	63
		2002	90
		2003	108
		2004	84
		2005	95
		2006	115
		2007	79
		2008	75
		2009	93
		2010	49
		2011	70
		2012	78
	mężczyźni	2009	44
		2010	21
		2011	37
		2012	28
	kobiety	2009	49
		2010	28
		2011	33
		2012	50

Tabela 7. Saldo migracji (źródło: GUS)

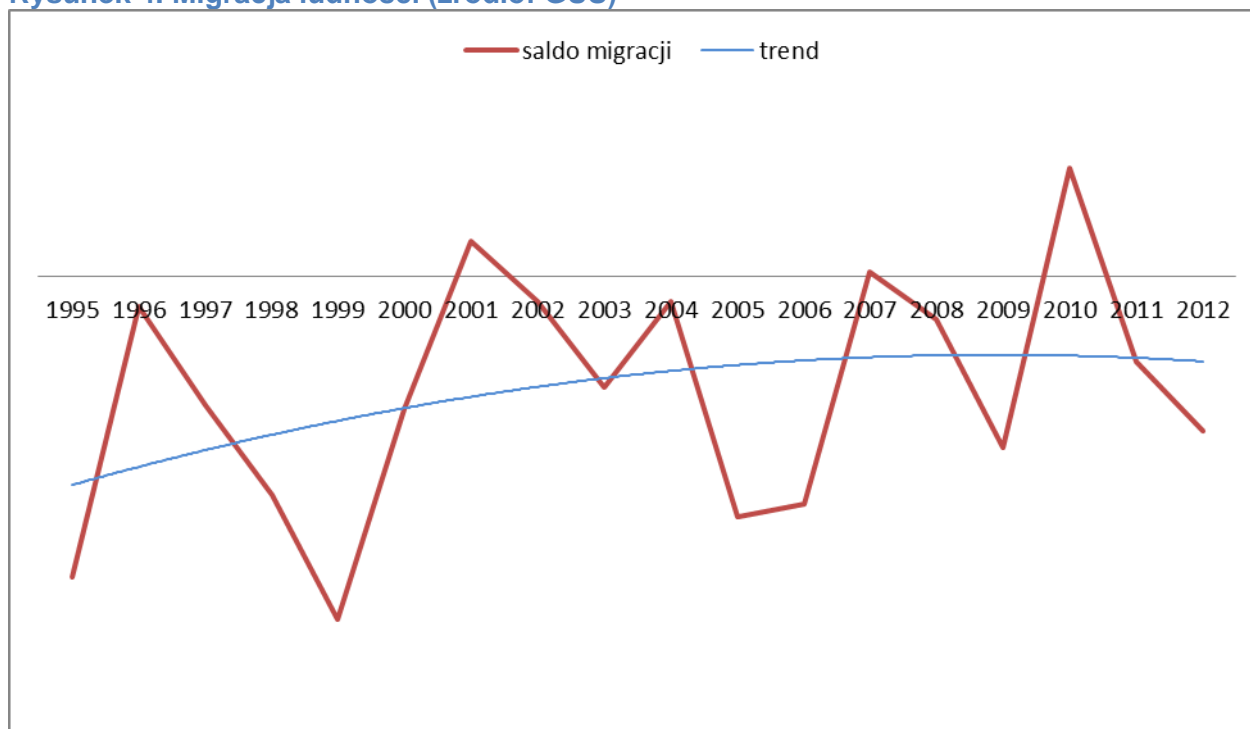
1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
-70	-7	-30	-51	-80	-31	8	-6	-26	-6	-56	-53	1	-10	-40	25	-20	-36

Tabela 8. Ruch naturalny (źródło: GUS)

Urodzenia żywe					Zgony				
2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
65	74	77	56	61	78	71	61	57	69

Rysunek 4. Migracja ludności (źródło: GUS)

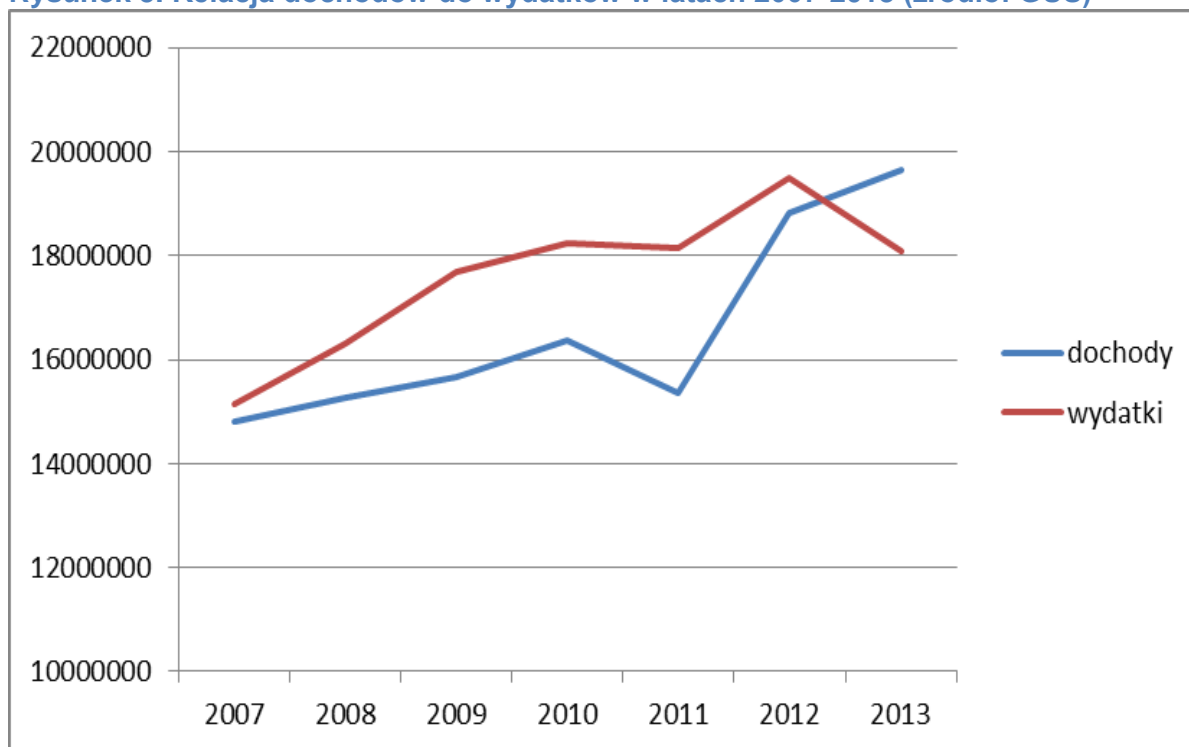

Oba wyżej prezentowane wskaźniki zamykają się niekorzystnym bilansem. Zarówno ruch naturalny będącym stosunkiem liczby zgonów do liczby urodzeń jak i migracja kończą się ujemnym saldem. Zauważa się co prawda w latach 2008-2010 większą liczbę urodzeń wynikającą z kulminacji wyżu demograficznego jednak w kolejnych latach wskaźnik ten gwałtownie spada więc nie wpływa znacznie na poprawę tego stanu rzeczy. Większy jednak problem dostrzec można analizując migrację. To właśnie odpływ mieszkańców z obszaru gminy silniej oddziałuje na stan lokalnej populacji. Można też zauważyć, że to kobiety wykazują się większą mobilnością. Tak więc wysiłki zgodnie z określonymi kierunkami rozwoju w niniejszej strategii powinny zmierzać w celu zachęcania mieszkańców do pozostania oraz zachęcania do powrotu osób młodych, które wyjechały w związku ze swoimi aspiracjami edukacyjnymi.

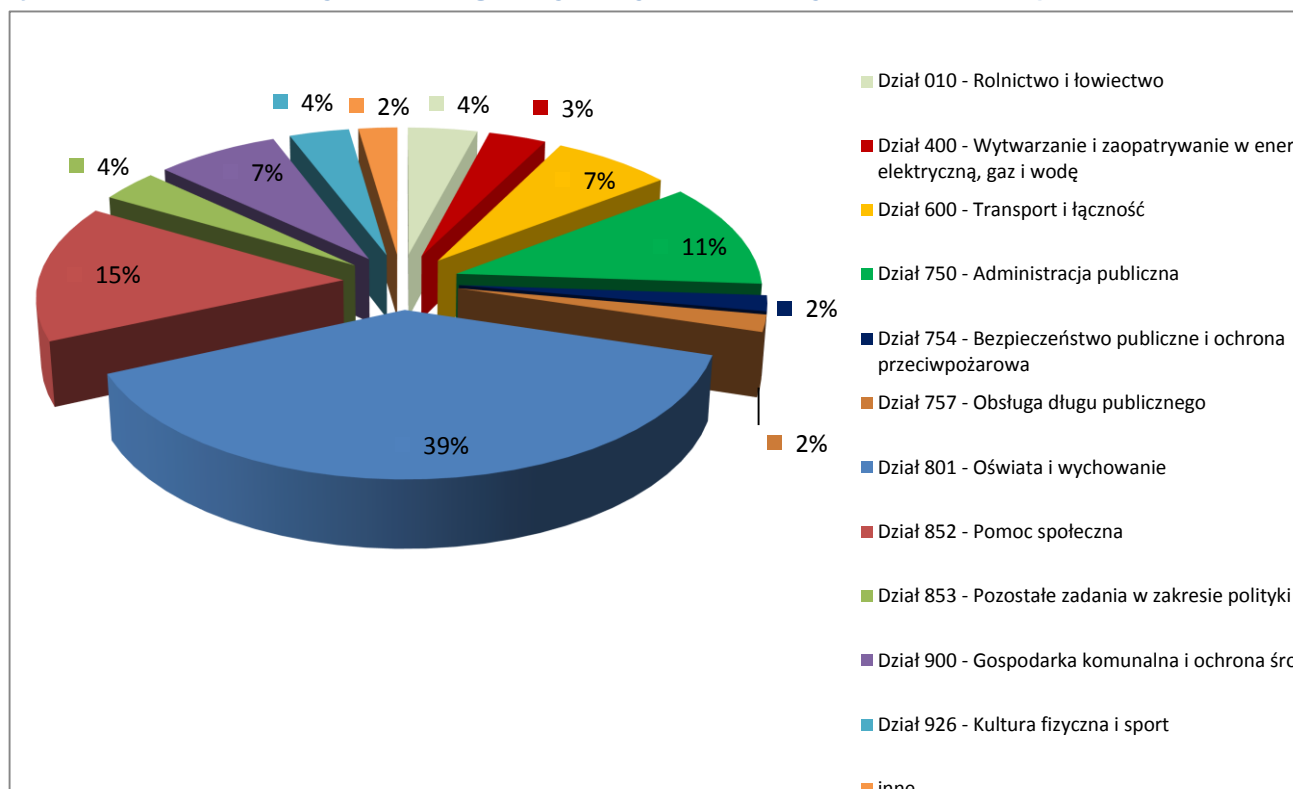
Poza zasobami, potencjałem rozwojowym, strategią, wyznaczonymi kierunkami działań itp. niezbędnym elementem do rozwiązywania problemów są środki finansowe. Dostępność pieniędzy determinuje priorytety oraz sposób w jaki będą rozwiązywane problemy. Zwiększająca się liczba zadań samorządów oraz nowe wyzwania powodują również coraz większe zapotrzebowanie finansowe. Jak pokazują poniższe dane budżet Gminy Gozdowo pomimo ostatniego spowolnienia gospodarczego na przestrzeni ostatnich siedmiu lat powiększył się o ponad 32 % po stronie dochodów. Po raz pierwszy w tym okresie planowane na 2013 r. wydatki mają

być mniejsze od zaplanowanych dochodów. Pozwoliłoby to na zmniejszenie deficytu oraz redukcję kosztów obsługi długu publicznego.

Rysunek 5. Relacja dochodów do wydatków w latach 2007-2013 (źródło: GUS)

Rysunek 6. Struktura wydatków wg klasyfikacji budżetowej (źródło: Gmina)

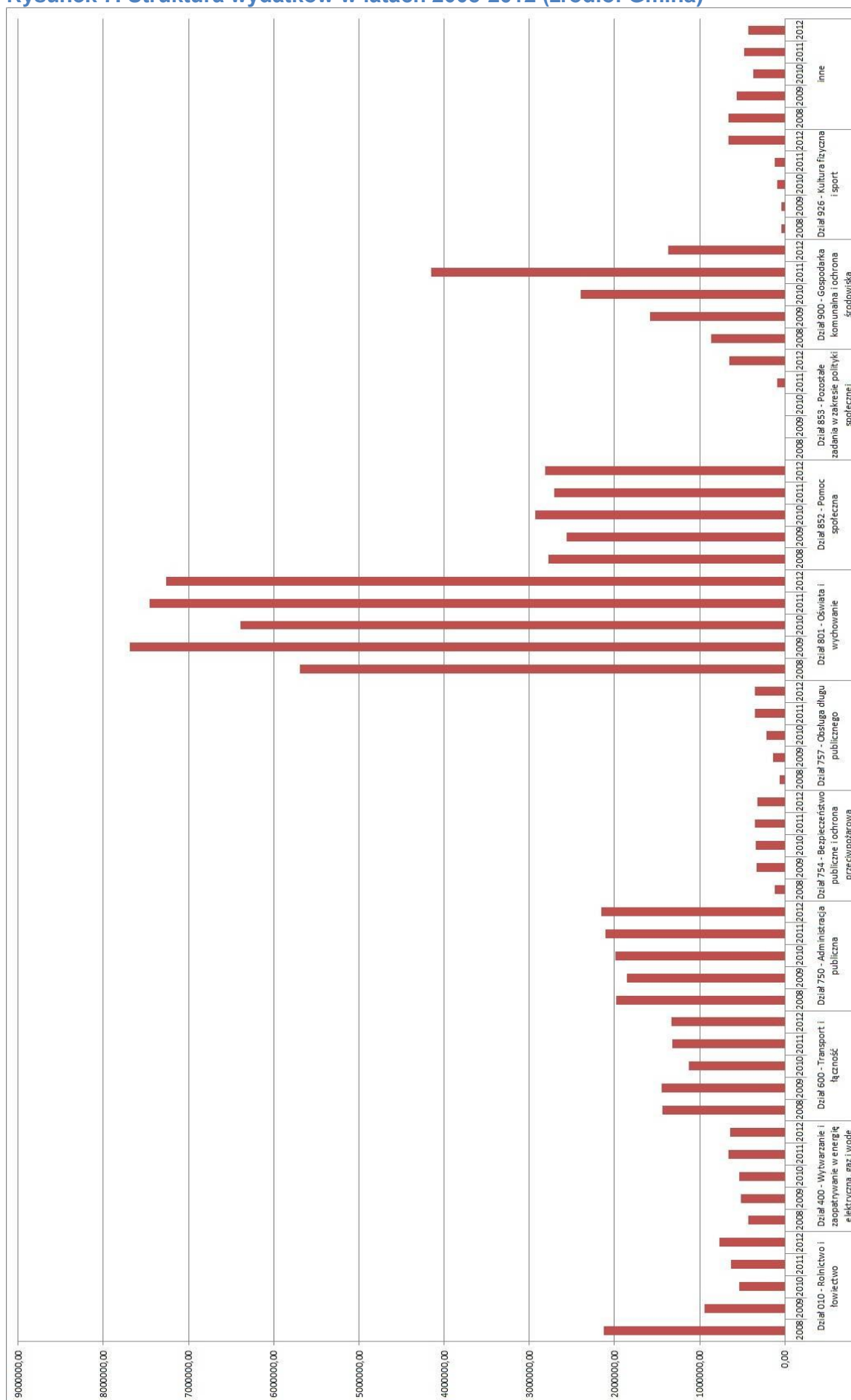

W strukturze wydatków Gminy (Rys.6) widzimy dominujący udział środków przeznaczonych na oświatę i wychowanie aż 39% planowanych wydatków. Wskaźnik ten mieści się w średniej dla gmin wiejskich na terenie kraju w 2008 r. wynosiła 39,4% w wydatkach ogółem. Po zestawieniu wydatków z dochodami można zauważyć jak dużo Gmina dokłada na przedmiotowe wydatki z innych dochodów ponieważ subwencja oświatowa z budżetu Państwa jest w znacznym stopniu niewystarczająca.

Poważną pozycją są tu również wydatki na Pomoc społeczną, co może nie jest specjalnie zaskakujące jeżeli chodzi w ogóle o gminy wiejskie niemniej jednak sytuacja ta pokazuje że i tu mamy dużo problemów natury społeczno-ekonomicznej. Taki stan rzeczy powoduje konieczność wspierania lokalnej społeczności środkami budżetowymi Gminy.

Analizując dane struktury wydatków na przestrzeni kilku lat (Rys.7) zauważyć można że charakteryzują się one pewnym stałym poziomem. Niewielkie rozbieżności dotyczą tylko niektórych działów klasyfikacji budżetowej. Można tu zwrócić uwagę na pewne odchylenie wydatków w dziale rolnictwo i łowiectwo w 2008 r. spowodowane realizacją wydatków związanych z rozbudową i przebudowa SUW w miejscowości Lelice. Następnie sytuacja się stabilizuje. Silny i wyraźny wzrost widzimy w dziale gospodarka komunalna i ochrona środowiska związana z realizacją inwestycji w zakresie kanalizacyjnym w tym w 2011r. między innymi projektu „Kanalizacja sanitarna grawitacyjna i ciśnieniowa wraz z przyłączami w m. Bonisław, Zbójno, Lelice”

Rysunek 7. Struktura wydatków w latach 2008-2012 (źródło: Gmina)

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne położenie geograficzne (dające potencjał rozwojowy) • Połączenie i bliskość ośrodków miejskich w tym rozwijającej się aglomeracji Płockiej • Stosunkowo łatwy dostęp do usług świadczonych na wysokim poziomie • Dobrze zorganizowana lokalna społeczność • Potencjał administracyjno – organizacyjny • Relatywnie wysoka aktywność samorządu w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na wsparcie rozwoju • Podstawowy system opieki zdrowotnej • Podstawowa infrastruktura oczyszczania ścieków i kanalizacji • Zorganizowany system ratownictwa przeciwpożarowego • Rozbudowana sieć teletechniczna • Dobry stan dróg gminnych • Bogata historia, tradycje kulturalne • Nieskażone środowisko naturalne • Niska gęstość zaludnienia • Surowce naturalne 	<ul style="list-style-type: none"> • Słaba struktura agrarna i niski potencjał ekonomiczny gospodarstw rolnych • Niskie klasyfikacje bonitacyjne gleb • Wysoki stopień zatrudnienia w rolnictwie • Niska dywersyfikacja źródeł dochodów • Brak jakiegokolwiek formy organizowania się rolników • Brak specjalizacji w gospodarce i rolnictwie • Wysokie bezrobocie • Brak infrastruktury turystycznej, a w szczególności zaplecza noclegowego • Mała liczba podmiotów gospodarczych • Ujemne saldo migracji ludności • Odływ ludzi aktywnych i wykształconych • Niski poziom życia i postępujący proces starzenia się mieszkańców • Niska lesistość i znaczny stopień fragmentacji lasów
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój turystyki i agroturystyki, jako alternatywnych form zatrudnienia • Rozwój rolnictwa ekologicznego • Rozwój i uproszczenia w systemach dystrybucji produktów rolnych • Napływ środków finansowych na cele rozwojowe • Promocja gminy jako miejsca pracy i stałego zamieszkania oraz bazy turystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Recesja gospodarcza • Ograniczony dostęp do środków Unii Europejskiej oraz informacji o możliwościach ich pozyskania • Brak skutecznej realizacji polityki strukturalnej państwa wobec rolnictwa i obszarów wiejskich • Wzrost obciążeń podatkowych i administracyjnych oraz ograniczeń instytucjonalnych

• Przyciągnięcie inwestorów • Promocja walorów kulturowych i historycznych gminy • Wzmacnianie tożsamości lokalnej społeczności szczególnie wśród młodego pokolenia • Tworzenie zintegrowanych programów rozwoju i promocji obszarów oraz pasm turystyczno – kulturowych • Planowana realizacja inwestycji infrastrukturalnych • Uzyskanie środków z funduszy Unii Europejskiej na rzecz rozwoju lokalnego w zakresie: infrastruktury technicznej, środowiska i obszarów wiejskich, zasobów ludzkich oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i rozwoju turystyki	• i prawnych, utrudniających przedsiębiorstwom prowadzenie działalności gospodarczej • Brak stabilności finansowej niezbędnej do kontynuowania zadań inwestycyjnych oraz podejmowania nowych przedsięwzięć • Nieadekwatny system kształcenia zawodowego • Brak rozwoju i modernizacji istniejącej infrastruktury komunalnej stanowiąca podstawową wartość wpływającą na jakość życia mieszkańców • Postępująca zapaść demograficzna

Wyzwania:

- Zwiększenie konkurencyjności lokalnej gospodarki;
- Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości szczególnie w obszarze usług;
- różnicowanie prowadzonej na obszarach wiejskich działalności gospodarczej, zwiększanie potencjału gospodarczego oraz miejsc pracy poza rolnictwem;
- poprawa infrastruktury komunalnej, wyrównanie dysproporcji w dostępie do wodociągu, kanalizacji itp. oraz infrastruktury społecznej;
- Promocja współpracy i sieciowania w celu zwiększania potencjału podmiotów branży rolniczej oraz działających w usługach dla rolnictwa;
- zwiększenie atrakcyjności turystycznej i kulturalnej obszarów wiejskich;
- edukacja i podnoszenie świadomości mieszkańców obszarów wiejskich;
- Niwelowanie niepożądanych efektów wprowadzanych reform.

Kierunki rozwoju

Przeprowadzona analiza SWOT i określone na tej podstawie wyzwania pokazują że Gmina Gozdowo stoi w obliczu problemów z którymi boryka się obecnie większość

typowo rolniczych obszarów. Niestety gmina jest uboga pod względem zasobów występujących w sposób naturalny na innych obszarach, co stawia ją w jeszcze trudniejszej sytuacji. Dlatego też sukces gminy uzależniony jest w dużej mierze od szukania kierunków rozwoju opartych na innych, alternatywnych zasobach. W tej sytuacji należałoby korzystać z potencjału jakim jest kapitał ludzki, sąsiedztwo ośrodków miejskich w szczególności Płocka oraz innych zewnętrznych uwarunkowań podnoszących potencjał rozwojowy.

Głównymi kierunkami kreującymi wzrost gospodarczy powinno stać się przede wszystkim.

- ✓ Pobudzanie przedsiębiorczości wśród lokalnej społeczności wskazując na skuteczność stosowania nowych technologii i innowacyjności w tym zakresie;
- ✓ Poprawa jakości życia poprzez rozwój infrastruktury teleinformatycznej, drogowej, wodno-kanalizacyjnej, społecznej, kulturalnej itp.;
- ✓ Poprawa struktury rolnictwa, jego specjalizacja i unowocześnianie;
- ✓ Aktywizacja społeczności lokalnej w życiu publicznym;
- ✓ Budowanie partnerstw publiczno-prywatnych na płaszczyznach przynoszących wielokierunkowe korzyści z podejmowanych inicjatyw;
- ✓ Udział w Community Led Local Development rozumianym jako Rozwój lokalny kierowany przez społeczność budowany na bazie inicjatyw oddolnych znanych z podejścia Leader w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013;
- ✓ Szeroko rozumiana współpraca z instytucjami otoczenia biznesu, instytucjami naukowymi instytucjami rządowymi i samorządowymi w zakresie włączenia społecznego, ograniczania bezrobocia, tworzenia miejsc pracy oraz tworzenia spójności społeczno-gospodarczej;
- ✓ Aktywny udział w programach i politykach Unii Europejskiej poprzez uczestnictwo i pozyskiwanie środków dla zaspokojenia potrzeb rozwojowych Gminy;

Wskazana kierunkowość powinna opierać się na zmianach demograficznych. Należy zabiegać aby poprzez poprawę jakości życia gmina stała się miejscem atrakcyjnym do zamieszkania przy wykorzystaniu takich atutów jak chociażby nieskażone środowisko oraz optymalna odległość od ośrodków aglomeracyjnych zapewniająca z jednej strony komfort ciszy i spokoju, z drugiej strony sprawny dojazd. Kolejną istotną kwestią jest wprowadzenie działań wzmacniających tożsamość kulturową i społeczną wśród młodego pokolenia oraz tworzenie

odpowiednich warunków powrotu dla osób, które podejmowały naukę na uczelniach wyższych. Poprawa sytuacji demograficznej będzie zależała od wielu czynników zewnętrznych takich jak zmiany kulturowe powodujące przedkładanie nad rodzicielstwo innych aspektów życia czy regulacje prawne na szczeblu krajowym oraz ogólna sytuacja gospodarcza kraju. Niemniej jednak już na szczeblu gminnym należy wprowadzać podstawowe działania zapobiegające migracji szczególnie osób młodych z wyższym wykształceniem posiadających największy potencjał rozwojowy. Niewątpliwie jednym z ważniejszych aspektów wpływających na atrakcyjność gminy będą miejsca pracy. W kontekście tym należy zastanowić się nad wykorzystaniem typowo rolniczego charakteru gminy dla rozwijania między innymi przedsiębiorczości w usługach dla rolnictwa czy też rozwoju agroturystyki, jako alternatywnych form zatrudnienia, niski stopień skażenia środowiska będzie sprzyjał promocji tej formie wypoczynku.

W celu zmiany niekorzystnej struktury rolnictwa należy położyć nacisk na współpracę gospodarstw rolnych i budowanie specjalizacji w produkcji rolnej. Na obszarze gminy nie występuje żadna forma organizacji producentów rolnych.

Obserwując burzliwe dyskusje nad budżetem unijnym dla perspektywy 2014-2020 oraz przyglądając się trendom kształtującym poszczególne polityki UE można wysnuć wniosek, że budżet na lata 2014-2020 może być ostatnim tak wielkim wsparciem dla polityki spójności czy wspólnej polityki rolnej. W związku z tym należy w sposób najbardziej optymalny i efektywny wykorzystać ten czas dla działań prorozwojowych. W tym celu należy rozwijać intensywnie współpracę między samorządem gminnym a regionalnym oraz instytucjami zaangażowanymi w procesy wdrażania programów pomocowych. Współpraca w zakresie wymiany wiedzy, doświadczeń i informacji o potrzebach rozwojowych powinna dawać wymierne korzyści poprzez efektywniejsze zarządzanie środkami przez Instytucje Zarządzające Programami i lepsze bardziej celowe wykorzystanie dostępnych funduszy przez beneficjentów. Gmina w tym zakresie powinna wykorzystać swój potencjał administracyjny oraz doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, jakie zdobyła jeszcze przy okazji programów przedakcesyjnych jak i po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej.

Priorytety i Cele

Opracowane dla Gminy Gozdowo priorytety i cele mają odpowiadać przede wszystkim wyzwaniom określonym dla jej rozwoju. Niemniej jednak efektywność podejmowanych działań będzie większa jeżeli uzyska się spójność z celami i trendami rozwojowymi wyznaczanymi na poziomie regionu, kraju oraz Unii Europejskiej. Zgodność w tym zakresie pozwoli wykorzystać potencjał jaki będą za sobą niosły działania podejmowane przez instytucje i podmioty zaangażowane w politykę rozwojową na wymienionych szczeblach.

Poddając analizie poszczególne dokumenty Strategiczne można zauważyć że planowane na rzecz rozwoju Gminy działania wpisują się w ich cele i w sposób zwrotny poprzez udział w zaproponowanych mechanizmach poszczególnych polityk rozwoju przyczyniają się oczywiście w skali mikro do osiągnięcia wyznaczonych wskaźników.

Dokument Komisji Europejskiej „Europa 2020” - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu określa w sposób bardzo wyraźny i zarazem ambitny wskaźniki które mają być osiągnięte do 2020 r.

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%;
- na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczać 3% PKB Unii;
- należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeżeli pozwolą na to warunki);
- liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
- liczba osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

W celu realizacji tych wskaźników strategia wskazuje trzy powiązane ze sobą priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Zaproponowane priorytety znajdują z kolei odzwierciedlenie w propozycjach mechanizmów wsparcia dla polityki spójności oraz wspólnej polityki rolnej i rybackiej z których w najbliższej perspektywie będą korzystały państwa członkowskie.

Krajowe dokumenty strategiczne takie jak Strategia Rozwoju Kraju 2020 w sposób bezpośredni nawiązuje do strategii „Europa 2020” i jako główny cel wskazuje wzmocnienie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę życia ludności.

W jej treści czytamy też że dokument „wskazuje jednocześnie w jaki sposób osiągnąć będą cele strategii unijnej Europa 2020, przy uwzględnieniu polskiej specyfiki i uwarunkowań, które przyczynią się do realizacji założonych krajowych celów rozwojowych”

Na poziomie regionalnym władze Samorządowe Województwa bardzo szczegółowo potraktowały kwestie rozwoju wyznaczając cele dla sześciu obszarów tematycznych:

- Przemysł i produkcja
- Przestrzeń i transport
- Gospodarka
- Środowisko i energia
- Kultura i dziedzictwo
- Społeczeństwo

Dodatkowo wyznaczono obszary strategicznej interwencji między innymi płocko-ciechanowski obejmujący swym zasięgiem Gminę Gozdowo. Dla obszaru tego wyznaczono odrębne kierunki działań rozwojowych.

Celem priorytetowym Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030r. staje się Przemysł i produkcja, a wszystkie działania powiązane są z celami tematycznymi określonymi w pakiecie legislacyjnym parlamentu europejskiego dotyczącego wspólnych ram strategicznych tj:

- 1) wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji;
- 2) zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- 3) podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR);
- 4) wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;

- 5) promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
- 6) ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów;
- 7) promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
- 8) wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;
- 9) wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem;
- 10) inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;
- 11) wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej.

W celu uzyskania najwyższej efektywności podejmowanych działań rozwojowych poza wyżej wymienionymi dokumentami należy zapewnić zgodność ze strategią powiatu sierpeckiego. Najlepsze efekty może przynieść współpraca najbliższego otoczenia na poziomie NTS-4. Lokalne powiązania społeczno-gospodarcze oraz spójność terytorialna uzasadnia wspólne poszukiwania rozwiązań dla problemów uderzających w te same zagadnienia. Określenie takich obszarów problemowych pozwoli skoordynować działania oraz w sposób bardziej racjonalny i z mniejszym ryzykiem podejmować decyzje oszczędzając czas i środki finansowe. Takimi obszarami problematycznymi które wydają się obejmować teren praktycznie całego powiatu są:

– Rolnictwo i przemysł rolno-spożywczy;

W tym obszarze istotnym będzie przeprowadzenie modernizacji sektora przy wykorzystaniu relatywnie wysokiego potencjału. W gminie Gozdowo jak i w całym powiecie należy poszukiwać kierunków produkcji będących odpowiedzią na wyzwania chociażby w energetyce lub przemyśle. Tam gdzie warunki glebowe są lepsze należy wykorzystać nieskażone środowisko do produkcji wysoko cenionej żywności ekologicznej. Proces modernizacji sektora nie obejdzie się bez pogłębiania współpracy między rolnikami, podmiotami naukowymi, przedsiębiorcami i władzami lokalnymi. Każdy z nich na odpowiednim etapie może dostarczyć element niezbędny do przeprowadzenia procesu. Z całą pewnością należy dążyć również do zrzeszania się producentów rolnych i budowania inteligentnych specjalizacji w obszarze rolnictwa.

- Wsparcie dla inicjatyw związanych z pozyskiwaniem energii z odnawialnych źródeł:

Specyfika problemu wymaga szerokiego traktowania w kontekście terytorialnym jak i jego wielowątkowości. Oczywistym jest włączeniem w obszar odnawialnych źródeł energii biomasy pochodzącej chociażby z wyżej opisanego rolnictwa. Należałoby jednak skupić się również nad wprowadzaniem zachęt dla inwestorów. Pomocnym mogłoby się okazać zbadanie potencjału, możliwości oraz opłacalności dla wykorzystania różnych rodzajów OZE, na terenie gminy. Inwestorami mogą być również lokalni mieszkańcy zakładając że zostaliby przekonani do efektywności np. indywidualnych instalacji solarnych. Dobrym sposobem na promocje mogą być inwestycje na obiektach użyteczności publicznej.

- Społeczeństwo:

Obszar ten jest bardzo szeroki i można byłoby wymienić tu wiele podobszarów tematycznych precyzując pewne problemy. Ważnym jest jednak wskazanie pola do współpracy w ramach NTS-4 dotyczących wątków ściśle powiązanych ze społeczeństwem. Wspólnym na tym poziomie jest wprowadzanie innowacyjnych technologii i technik dla budowania nowoczesnej społeczności. Mieszczą się tu stricte techniczne kwestie jak budowa infrastruktury szerokopasmowego Internetu czy inwestycje w technologie teletechniczne. Jednak to tak zwane miękkie działania odegrają tu większą rolę. Istotne tu będą zarówno działania promocyjne, szkoleniowe ale przede wszystkim projekty służące spajaniu i budowaniu platform dla wymiany informacji przy wykorzystaniu nowoczesnych technik. Może mieć to znaczenie dla podnoszenia kompetencji mieszkańców gminy, ułatwiania i wspierania rozwoju przedsiębiorczości w różnych obszarach działalności gospodarczej. Szybki, wydający się bez ograniczeń rozwój elektroniki i technik informacyjnych sprzyja powstawaniu pomysłów które można z powodzeniem wykorzystywać do realizacji celów strategii.

W związku z powyższym w niniejszym dokumencie planuje się działania pozostające w korespondencji z strategią powiatu sierpeckiego. Przedstawione cele dla Gminy Gozdowo są odpowiedzią na bieżące problemy i wyzwania, mieszczą się też w kompetencji jednostki samorządu terytorialnego szczebla lokalnego.

Finansowanie strategii

Ambitne plany rozwojowe nie będą możliwe do realizacji bez odpowiednich środków finansowych. Jak dotąd Gmina sfinalizowała wiele inwestycji i projektów posiłkując się środkami zewnętrznymi zakładając wkład własny z własnego budżetu lub też w umiejętny sposób wykorzystując mechanizmy kredytowe i pożyczkowe. Jest to dobry prognostyk dla kontynuowania aktywności w pozyskiwaniu środków dla realizacji założeń. Wiele przesłanek wskazuje że perspektywa budżetowa UE 2014-2020 będzie ostatnią tak hojną dla Polski a szczególnie dla Mazowsza które nie mieści się już w definicji „regionu słabo rozwiniętego”. Dlatego ważne jest dołożenie starań w odpowiednim planowaniu budżetu i aplikowaniu o środki unijne. W tym zakresie będzie możliwe korzystanie z funduszy polityki spójności oraz funduszy wspólnej polityki rolnej. Dla ułatwienia poruszania się między mechanizmami wsparcia w ramach wskazanych polityk przygotowywane jest Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Warto zwrócić uwagę na istniejące w chwili obecnej i z dużym sukcesem wdrażane mechanizmy wyprzedzającego finansowania proponowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Ponadto Gmina Gozdowo dysponuje Funduszem Sołeckim, który głównie dedykowany jest dla inicjatyw prospołecznych. W ramach Funduszu Sołeckiego będą finansowane tak zwane projekty miękkie przyczyniające się do polepszenia sytuacji lokalnej społeczności w zakresie edukacji, podnoszenia świadomości, kultury, rozrywki, kultywowania tradycji. Z Funduszu będzie możliwe również urządzenie i wyposażenie terenów rekreacyjnych oraz sportowych, remonty budynków wiejskich, zagospodarowanie miejsc użyteczności publicznej (przystanki i zatoczki autobusowe, place zabaw i in.), itp.

Większość działań twardych, inwestycyjnych Gmina będzie realizował przy pomocy zakładu gospodarki komunalnej powołanego do tego celu.

Tabela 9. Wykaz celi

Cele strategiczne	Cele szczegółowe	Kierunki działań
gospodarka	przedsiębiorczość	<ul style="list-style-type: none"> - promocja przedsiębiorczości, wykorzystania nowych technologii oraz inteligentnej specjalizacji - ułatwienia dla działalności gospodarczej - rozwój infrastruktury i usług turystycznych jako alternatywnej działalności gospodarczej - wsparcie dla inwestorów w zakresie lokalizacji inwestycji - promowanie i aranżowanie współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi - rozwój stref produkcyjnych i terenów inwestycyjnych - tworzenie w administracji właściwego klimatu oraz podejścia do przedsiębiorców oraz ograniczenie biurokracji - budowa platform informacyjnych z danymi niezbędnymi oraz ułatwiającymi zakładanie, rozwijanie i prowadzenie działalności gospodarczej między innymi o terenach inwestycyjnych, potencjalnych partnerach, zasobach ludzkich, warunkach prowadzenia działalności, preferowanych kierunkach rozwoju, niszach itp. - budowa odpowiedniego klimatu dla ponad lokalnej współpracy w zakresie wymiany doświadczeń i realizacji przedsięwzięć z partnerami gospodarczymi - wspieranie inicjatyw gospodarczych, w zakresie działań produkcyjnych, marketingowo-promocyjnych, dystrybucyjnych i edukacyjnych.
	restrukturyzacja miejscowego rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z instytucjami otoczenia biznesu - współpraca z instytucjami działającymi w sektorze pracy (instytuty, uczelnie, instytuty, urzędy pracy) - wspieranie początkujących przedsiębiorców oraz osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą - systemowe ulgi i zachęty dla przedsiębiorców
	rolnictwo	<ul style="list-style-type: none"> - działania na rzecz poprawy struktury rolnictwa - promocja współpracy szczególnie w obszarze inteligentnej specjalizacji - działania doradcze oraz ich upowszechnianie - wspieranie działań zachęcających do prowadzenia upraw roślin energetycznych - budowanie marki lokalnych produktów rolnych - wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego - działania na rzecz zwiększenia opłacalności produkcji rolniczej - zachęcanie i tworzenie warunków dla podnoszenia umiejętności i kwalifikacji osób prowadzących gospodarstwa rolne poprzez edukację zawodową - pogłębianie współpracy między rolnikami, producentami i lokalnymi władzami - działania na rzecz krótkich łańcuchów żywnościowych - wsparcie promocji lokalnych artykułów rolnych - podnoszenie świadomości, promowanie oraz wspieranie działań scaleniowych gruntów rolnych - promowanie i rozpowszechnianie wiedzy na temat nowoczesnych metod produkcji rolniczej - działania na rzecz rozwoju specjalizacji przemysłu rolno-spożywczego - wspieranie projektów rozwojowych lokalnych przedsiębiorców przetwórstwa rolno-spożywczego wytwarzających wyroby tradycyjne i regionalne

		<ul style="list-style-type: none"> - promowanie tworzenia grup producenckich, spółek celowych oraz innych sieci powiązań - wspieranie tworzenia miejsc zbytu lokalnych artykułów rolno-spożywczych
poprawa jakości życia	usługi	<ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie jakości i dostępu do usług komunalnych - rozwój transportu publicznego - polepszenie dostępu i jakości usług medycznych - inwestycje w tworzenie, rozbudowę i modernizację obiektów świadczących podstawowe usługi (np. rynki lokalne, świetlice służące do działań społecznych itp.) - budowa systemu usług doradztwa prawniczego - rozwój infrastruktury teleinformatycznej szczególnie w zakresie dostępu do szeroko pasmowego Internetu - budowa dostępu i rozwoju oraz upowszechnianie e-usług szczególnie w administracji publicznej - poprawa wyposażenia szkół i placówek oświatowych oraz urzędów administracji publicznej w sprzęt komputerowy - podnoszenie kompetencji mieszkańców w zakresie umiejętności i korzystania z nowych technologii w zakresie informatycznym poprzez organizację szkoleń i warsztatów - budowa systemu wsparcia prowadzenia działalności gospodarczej przy wykorzystaniu Internetu - budowa obiektów rekreacyjnych i rekreacyjno-edukacyjnych, - działania na rzecz budowy i rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej, - budowa ścieżek rowerowych infrastruktury towarzyszącej oraz modernizacja obiektów sportowych. - Integracja poszczególnych systemów komunikacji publicznej w celu podniesienia jakości oraz standardów świadczenia usług w tym zakresie - działania w zakresie podnoszenia bezpieczeństwa publicznego - poprawa wyposażenia sprzętowego policji i straży pożarnej - budowanie zaufania społecznego do organów zapewniających bezpieczeństwo mieszkańców - walka z wandalizmem - zarządzanie ryzykiem i działania na rzecz likwidacji skutków klęsk żywiołowych - rozwój działalności kulturalnej i oświatowej
	przestrzeń	<ul style="list-style-type: none"> - budowa i modernizacja dróg i infrastruktury drogowej - opracowywanie, aktualizowanie lokalnej dokumentacji planistycznej w zakresie kształtowania przestrzeni - działania na rzecz kształtowania ergonomicznej, użytkowej i estetycznej przestrzeni publicznej - rewitalizacja i przywracanie terenom użyteczności - działania w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego szczególnie w obszarze budownictwa mieszkaniowego czy użytkowego. - budowanie świadomości w zakresie ładu przestrzennego i architektury krajobrazu wśród mieszkańców
	środowisko	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej - poprawa i rozwój infrastruktury drogowej - zapobieganie degradacji stanu środowiska - ochrona obszarów cennych przyrodniczo - działania na rzecz zalesienia nieużytków i gleb o niskiej klasie bonitacyjnej,

		<ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie gospodarki odpadami. - działania na rzecz ograniczania emisji zanieczyszczeń do środowiska w szczególności pochodzących z rolnictwa - wspieranie inicjatyw związanych z realizacją projektów służących pozyskiwaniu i dystrybucji energii pochodzących z Odnawialnych Źródeł Energii
społeczeństwo	włączenie społeczne	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój kapitału intelektualnego i społecznego mieszkańców gminy - budowa lokalnej tożsamości historyczno-kulturowej - aktywizacja społeczna - ochrona dóbr kultury materialnej - podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska - wspieranie działań organizacji pozarządowych oraz Lokalnych Grup Działania - udział w działaniach prowadzonych w ramach Community Led Local Development rozumianym jako Rozwój lokalny kierowany przez społeczność - zachęcanie do partycypacji społecznej - wzmacnianie i upowszechnianie mechanizmów dialogu obywatelskiego i społecznego - wspieranie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw - promocja wolontariatu - ułatwianie dostępu oraz upowszechnienie wychowania żłobkowego i przedszkolnego - organizacja prac publicznych i interwencyjnych - promowanie elastycznych form zatrudnienia oraz indywidualizacji czasu pracy dla osób opiekujących się dziećmi w wieku przedszkolnym - wspieranie rodzin wielodzietnych, oraz ubogich w zakresie zaspakajania podstawowych potrzeb zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalnych, mieszkaniowych itp. - promocja zdrowia oraz prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu ochrony zdrowia - działania na rzecz walki z przemocą
	edukacja	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie uczenia się przez całe życie - budowanie społeczeństwa informacyjnego - wspieranie inicjatyw w dziedzinie doradztwa zawodowego w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych - wspierania zdolnej młodzieży jako uczniów i studentów - promowanie oraz wspieranie form szkolnictwa zawodowego - wspieranie inicjatyw organizacji szkoleń specjalistycznych, w szczególności w zakresie informatyki nauk technicznych, zagadnień produkcyjnych i języków obcych - wsparcie szkolnictwa zawodowego - zachęcanie do dokończania się, samokształcenia w formie e-learningu, podnosząc kwalifikacje i uprawnienia zawodowe - rozwój kadry nauczycielskiej lokalnych placówek edukacyjnych - rozwój infrastruktury dydaktyczno-naukowej placówek szkolno-wychowawczych

Wizja

Koncentracja wysiłków kładziona na rozwiązywanie problemów oraz wszelkie dążenia wynikające ze szczegółowych wyzwań i celów stawianych w strategii rozwoju powinny w sposób klarowny i zrozumiały odnosić się do ogólnego obrazu, wyobrażenia o miejscu jakim ma stać się Gmina Gozdowo. Wizja Gminy oprócz opisowego określenia kształtu najważniejszych elementów rozwojowych ma być również motywacją do podejmowania określonych działań i inspiracją dla wszelkich podmiotów działających „pro publico bono”.

W związku z tym że głównymi odbiorcami strategii rozwoju gminy są jej mieszkańcy nie tylko Ci obecni ale również i przyszli, wszystkie elementy wizji pośrednio bądź bezpośrednio związane są z zaspokajaniem ich potrzeb zbiorowych, ale też indywidualnych.

W wyniku zaangażowania władz samorządu gminnego, podejmowania współpracy z mieszkańcami, organizacjami pożytku publicznego, podmiotami gospodarczymi, rolnikami oraz stowarzyszeniami gmina w perspektywie czasu jest miejscem godnym zainteresowania pod kątem osadnictwa jak inwestowania. Prowadzone działania infrastrukturalne na rzecz poprawy jakości życia podnoszą atrakcyjność Gminy wpływając na demografię. Powiększające się zapotrzebowanie na usługi oraz zwiększony popyt na towary również w sferze nowych technologii wpływa pozytywnie na miejscowy rynek pracy. Współpraca branż rolno-spożywczych zwiększa efektywność miejscowego rolnictwa i rozwija inteligentną specjalizację dając dużą elastyczność pozwalającą szybko reagować na bieżące potrzeby rynku. Lepsza infrastruktura transportowa i komunikacyjna zwiększa mobilność mieszkańców pobudzając ich do podejmowania szerszych inicjatyw zawodowych, ułatwia dostęp do ośrodków szkolnictwa wyższego w województwie lub poza nim oraz otwiera Gminę na turystykę. Dostęp do nowoczesnych technologii komunikacyjnych pomaga w budowaniu świadomej społeczności, której łatwiej wyrażać swoje potrzeby komunikować je oraz samodzielnie wyszukiwać sposobów ich zaspokajania. Inwestycje w ochronę środowiska oraz działania w kierunku zachowania, promowania miejscowej kultury i budowania tożsamości sprawia że Gmina nie traci sielskiego charakteru i atrakcyjności przyrodniczej dzięki czemu jest idealnym miejscem do zamieszkania. Świadomość mieszkańców Gminy ich kultura

i zaangażowanie w życie społeczne przekłada się na szeroko pojmowane bezpieczeństwo i dodatkowo wpływa na atrakcyjność miejsca.

Misja

W związku z dążeniem do urzeczywistnienia Wizji Gmina przyjmuje model działania nastawiony głównie na jej mieszkańców. Podejmowane decyzje zoptymalizowane są pod ich kątem i dla dobra lokalnej społeczności. W celu wypełnienia stawianych w strategii rozwoju celów przyjmuje się, że uczestnikami i interesariuszami wizji są poza jej mieszkańcami również przedsiębiorcy, rolnicy, stowarzyszenia, organizacje pożytku publicznego, szkoły, przedszkola, zakłady opieki zdrowotnej, turyści itd.

Realizacja strategii, a tym samym wizji rozwoju będzie odbywać się przy jak największym wykorzystaniu własnych zasobów dla zoptymalizowania procesów lecz istotnym elementem będzie przyglądanie się nowym innowacyjnym rozwiązaniom, „know-how” i ich adaptacja na potrzeby realizacji strategii. Środki finansowe na działania służące celom niniejszego dokumentu w miarę możliwości powinny być pozyskiwane z zewnętrznych funduszy, programów które wspierają polityki rozwojowe poszczególnych obszarów.

Zakłada się niniejszą strategią że głównym elementem którego progres oddziaływał będzie najsilniej na mieszkańców Gminy jest gospodarka. W związku z tym większość działań choć w różnym stopniu i różną wagą będą zorientowane właśnie na ten priorytet.

Gospodarka

Traktując gospodarkę jako ogół działań kształtujących ekonomię, w tym przypadku Gminy i jej mieszkańców, musimy pamiętać również o tym, w jaki sposób postęp gospodarczy wpływa na inne obszary. Dlatego też wydzielono trzy cele strategiczne, wzajemnie przenikające się i będące od siebie zależne. Niemniej jednak gospodarka jako element zasadniczo kształtujący przestrzeń, w której żyjemy jest tym, o który należy zadbać w pierwszej kolejności. Dlatego też wszelkie planowane i podejmowane działania powinny dążyć do poprawy wskaźników określających ten obszar. Już same pozytywne dane płynące z gospodarki budują optymizm i aktywizują do podejmowania nowych wyzwań.

W osiągnięciu optymalnych efektów mogą pomóc wskazane poniżej cele szczegółowe i działania:

– przedsiębiorczość

- promocja przedsiębiorczości, wykorzystania nowych technologii oraz inteligentnej specjalizacji
- ułatwienia dla działalności gospodarczej
- rozwój infrastruktury i usług turystycznych jako alternatywnej działalności gospodarczej
- wsparcie dla inwestorów w zakresie lokalizacji inwestycji
- promowanie i aranżowanie współpracy pomiędzy podmiotami gospodarczymi
- rozwój stref produkcyjnych i terenów inwestycyjnych
- tworzenie w administracji właściwego klimatu oraz podejścia do przedsiębiorców oraz ograniczenie biurokracji
- budowa platform informacyjnych z danymi niezbędnymi oraz ułatwiającymi zakładanie, rozwijanie i prowadzenie działalności gospodarczej między innymi o terenach inwestycyjnych, potencjalnych partnerach, zasobach ludzkich, warunkach prowadzenia działalności, preferowanych kierunkach rozwoju, niszach itp.
- budowa odpowiedniego klimatu dla ponad lokalnej współpracy w zakresie wymiany doświadczeń i realizacji przedsięwzięć z partnerami gospodarczymi
- wspieranie inicjatyw gospodarczych, w zakresie działań produkcyjnych, marketingowo-promocyjnych, dystrybucyjnych i edukacyjnych.

– restrukturyzacja miejscowego rynku pracy

- współpraca z instytucjami otoczenia biznesu
- współpraca z instytucjami działającymi w sektorze pracy (instytuty, uczelnie, instytuty, urzędy pracy)
- wspieranie początkujących przedsiębiorców oraz osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą
- systemowe ulgi i zachęty dla przedsiębiorców

– rolnictwo

- działania na rzecz poprawy struktury rolnictwa
- promocja współpracy szczególnie w obszarze inteligentnej specjalizacji
- działania doradcze oraz ich upowszechnianie
- budowanie marki lokalnych produktów rolnych
- wspieranie działań zachęcających do prowadzenia upraw roślin energetycznych
- wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego
- pogłębianie współpracy między rolnikami, producentami i lokalnymi władzami
- działania na rzecz krótkich łańcuchów żywnościowych

- działania na rzecz zwiększenia opłacalności produkcji rolniczej
- zachęcanie i tworzenie warunków dla podnoszenia umiejętności i kwalifikacji osób prowadzących gospodarstwa rolne poprzez edukację zawodową
- wsparcie promocji lokalnych artykułów rolnych
- podnoszenie świadomości, promowanie oraz wspieranie działań scaleniowych gruntów rolnych
- promowanie i rozpowszechnianie wiedzy na temat nowoczesnych metod produkcji rolniczej
- działania na rzecz rozwoju specjalizacji przemysłu rolno-spożywczego
- wspieranie projektów rozwojowych lokalnych przedsiębiorców przetwórstwa rolno-spożywczego wytwarzających wyroby tradycyjne i regionalne
- promowanie tworzenia grup producenckich, spółek celowych oraz innych sieci powiązań
- wspieranie tworzenia miejsc zbytu lokalnych artykułów rolno-spożywczych

Poprawa jakości życia

Oczywistą zachętą dla osadnictwa na obszarze Gminy oraz powstrzymania odpływu ludności a tym samym budowania potencjału gospodarczego jest tworzenie jak najlepszych warunków bytowania. Rozumie się przez to nie tylko ułatwienie dostępu do podstawowych usług i dóbr dzięki którym wzrasta komfort i bezpieczeństwo życia ale również wszelkie działania wpływające na poczucie zadowolenia. Aby realizować te cele niezbędne jest rozpoznawanie oczekiwań jednostki oraz lokalnego społeczeństwa i kreowanie działań służących zaspokojeniu tych potrzeb.

Cele szczegółowe i działania:

– usługi

- podnoszenie jakości i dostępu do usług komunalnych
- rozwój transportu publicznego
- polepszenie dostępu i jakości usług medycznych
- inwestycje w tworzenie, rozbudowę i modernizację obiektów świadczących podstawowe usługi (np. rynki lokalne, świetlice służące do działań społecznych itp.)
- budowa systemu usług doradztwa prawniczego
- rozwój infrastruktury teleinformatycznej szczególnie w zakresie dostępu do szeroko pasmowego Internetu
- budowa dostępu i rozwoju oraz upowszechnianie e-usług szczególnie w administracji publicznej

- poprawa wyposażenia szkół i placówek oświatowych oraz urzędów administracji publicznej w sprzęt komputerowy
  - podnoszenie kompetencji mieszkańców w zakresie umiejętności i korzystania z nowych technologii w zakresie informatycznym poprzez organizację szkoleń i warsztatów
  - budowa systemu wsparcia prowadzenia działalności gospodarczej przy wykorzystaniu Internetu
  - budowa obiektów rekreacyjnych i rekreacyjno-edukacyjnych,
  - działania na rzecz budowy i rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej,
  - budowa ścieżek rowerowych infrastruktury towarzyszącej oraz modernizacja obiektów sportowych.
  - Integracja poszczególnych systemów komunikacji publicznej w celu podniesienia jakości oraz standardów świadczenia usług w tym zakresie
  - działania w zakresie podnoszenia bezpieczeństwa publicznego
  - poprawa wyposażenia sprzętowego policji i straży pożarnej
  - budowanie zaufania społecznego do organów zapewniających bezpieczeństwo mieszkańców
  - walka z wandalizmem
  - zarządzanie ryzykiem i działania na rzecz likwidacji skutków klęsk żywiołowych
  - rozwój działalności kulturalnej i oświatowej
- przestrzeń
- budowa i modernizacja dróg i infrastruktury drogowej
  - opracowywanie, aktualizowanie lokalnej dokumentacji planistycznej w zakresie kształtowania przestrzeni
  - działania na rzecz kształtowania ergonomicznej, użytkowej i estetycznej przestrzeni publicznej
  - rewitalizacja i przywracanie terenom użyteczności
  - działania w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego szczególnie w obszarze budownictwa mieszkaniowego czy użytkowego.
  - budowanie świadomości w zakresie ład przestrzennego i architektury krajobrazu wśród mieszkańców
- środowisko
- rozwój infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej
  - poprawa i rozwój infrastruktury drogowej
  - zapobieganie degradacji stanu środowiska
  - ochrona obszarów cennych przyrodniczo
  - działania na rzecz zalesienia nieużytków i gleb o niskiej klasie bonitacyjnej,
  - doskonalenie gospodarki odpadami.

- działania na rzecz ograniczania emisji zanieczyszczeń do środowiska w szczególności pochodzących z rolnictwa
- wspieranie inicjatyw związanych z realizacją projektów służących pozyskiwaniu i dystrybucji energii pochodzących z Odnawialnych Źródeł Energii

Społeczeństwo

Społeczność jako główna przyczyna działań podejmowanych na rzecz rozwoju i budowania dobrobytu stanowi jednocześnie największy potencjał na bazie którego można budować strategię rozwoju. Działania podejmowane w kontekście tego priorytetu powinny dążyć między innymi do podnoszenia kompetencji i pobudzania aktywności zawodowej ale również stricte społecznej. Budowanie poczucia wartości a tym samym pewności siebie zapewni wzrost konkurencyjności mieszkańców na polu przedsiębiorczości a tym samym wpływu na gospodarkę.

cele szczegółowe i działania:

– włączenie społeczne

- rozwój kapitału intelektualnego i społecznego mieszkańców gminy
- budowa lokalnej tożsamości historyczno-kulturowej
- aktywizacja społeczna
- ochrona dóbr kultury materialnej,
- podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska
- wspieranie działań organizacji pozarządowych oraz Lokalnych Grup Działania
- udział w działaniach prowadzonych w ramach Community Led Local Development rozumianym jako Rozwój lokalny kierowany przez społeczność
- zachęcanie do partycypacji społecznej
- wzmacnianie i upowszechnianie mechanizmów dialogu obywatelskiego i społecznego
- wspieranie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw,
- promocja wolontariatu
- ułatwianie dostępu oraz upowszechnienie wychowania żłobkowego i przedszkolnego,
- organizacja prac publicznych i interwencyjnych
- promowanie elastycznych form zatrudnienia oraz indywidualizacji czasu pracy dla osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 6
- wspieranie rodzin wielodzietnych, oraz ubogich w zakresie zaspakajania podstawowych potrzeb zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalnych, mieszkaniowych itp.

- promocja zdrowia oraz prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu ochrony zdrowia
  - działania na rzecz walki z przemocą
- edukacja
- wspieranie uczenia się przez całe życie
  - budowanie społeczeństwa informacyjnego
  - wspieranie inicjatyw w dziedzinie doradztwa zawodowego w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych
  - wspierania zdolnej młodzieży jako uczniów i studentów
  - promowanie oraz wspieranie form szkolnictwa zawodowego
  - wspieranie inicjatyw organizacji szkoleń specjalistycznych, w szczególności w zakresie informatyki nauk technicznych, zagadnień produkcyjnych i języków obcych
  - wsparcie szkolnictwa zawodowego
  - zachęcanie do doksztalcania się, samokształcenia w formie e-learningu, podnosząc kwalifikacje i uprawnienia zawodowe
  - rozwój kadry nauczycielskiej lokalnych placówek edukacyjnych
  - rozwój infrastruktury dydaktyczno-naukowej placówek szkolno-wychowawczych

Plany inwestycyjne

Gmina wypełniając niniejszą strategię poprzez wskazane cele będzie inwestować realizując powyższe działania. Plany na najbliższy okres przedstawia poniższa tabela wskazując priorytety inwestycyjne. Dzięki projektom tym uda się rozwiązać część wskazanych problemów i w znacznym stopniu przyczynić do zaspokojenia określonych potrzeb lokalnej społeczności.

Tabela 10. Wykaz inwestycji

Zadanie	Okres realizacji	Rodzaj przedsięwzięcia	Dodatkowe informacje
Rempin: remont wjazdu do miejscowości na odcinku ok.300 m wraz z budową chodników i zatoki autobusowej oraz przebudowa skrzyżowania	2014	drogi	Realizacja w porozumieniu z powiatem
Gozdowo – przebudowa ul. K. Gozdawy do ul. Dworcowej – kontynuacja	2014	drogi	Realizacja w porozumieniu z powiatem
Droga powiatowa Piaski-Gozdowo	2014- opracowanie dokumentacji technicznej 2015 i lata kolejne - realizacja inwestycji	drogi	Realizacja w porozumieniu z powiatem

Droga powiatowa - Czarnominek (do p. Girzyńskiego i boiska)	2014	drogi	Realizacja w porozumieniu z powiatem Rezerwa
Droga powiatowa - do Głuchowa I etap	2015	drogi	Realizacja w porozumieniu z powiatem
Droga powiatowa - do Węgrzynowa II etap	2015	drogi	Realizacja w porozumieniu z powiatem
Kolczyn I etap 930mb	2014	Drogi gminne	
Cetlin 980mb	2014	Drogi gminne	
Bonisław - do Gawłowskiego	2014	Drogi gminne	
Łysakowo – do Lewandowskiego	2014	Drogi gminne	
Lelice – ul. Miodowa	2014	Drogi gminne	
Gozdowo – ul. Cicha i ul. Leszczynowa (do Pszczulej)	2014	Drogi gminne	
Czachowo	2014	Drogi gminne	
Głuchowo	2014	Drogi gminne	
Kolczyn II etap	2015	Drogi gminne	
Cetlin – Kozłowski	2015	Drogi gminne	
Wilkowo i Poświętne	2015	Drogi gminne	
Miodusy - Reczewo	2015	Drogi gminne	
Gozdowo, ul. Polna	2015	Drogi gminne	
Bonisław - łącznik	2015	Drogi gminne	Realizacja inwestycji uzależniona jest od budowy ronda w Bonisławiu
Gozdowo - ul. Płocka (od Strażackiej do Kasztanowej)	2015	Drogi gminne	
Bombalice do Rumianka	2014	nakładki	
Rogieniczki	2015	nakładki	
Bonisław Kuchary	2015	nakładki	
Czachorowo	2016	nakładki	
Zakrzewko I etap	2016	nakładki	
Bombalice do Tomaszewskiego	2016	nakładki	
Kolczyn do Brzozowego	2016	nakładki	
Reczewo – łącznik do powiatowej od ul. Starowiejska do ul. Szkolnej	2015	Drogi gruntowe	
Czachowo	2016	Drogi gruntowe	
Kozice - Smorzewo	2016	Drogi gruntowe	
Bronoszewice – Białuty	2016	Drogi gruntowe	
Bronoszewice - droga przy budynku wiejskim	2016	Drogi gruntowe	
Remont i rozbudowa oczyszczalni ścieków wraz z remontem i budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Gozdowo	2013-2014	wod.-kan.	
Gozdowo - Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody	2014-2015 - opracowanie dokumentacji technicznej i realizacja inwestycji	wod.-kan.	
Kanalizacja Reczewo	2014-2015 - opracowanie dokumentacji	wod.-kan.	

Rempin - Budowa ogrodzenia panelowego oraz boiska do piłki nożnej wraz z elementami towarzyszącymi	2013-2014	sport	
Gozdowo - zagospodarowanie przestrzeni publicznej - park w Gozdowie wraz z terenem przyległym i trzema zbiornikami wodnymi	2014-opracowanie dokumentacji technicznej Realizacja w latach kolejnych	rekreacja i wypoczynek infrastruktura społeczna	
Lelice - zagospodarowanie stawu przy ul. Płockiej w Lelicach	2014-opracowanie dokumentacji technicznej Realizacja w latach kolejnych	rekreacja i wypoczynek infrastruktura społeczna	
Kolczyn-remont budynku wiejskiego	2014 - 2015 - prace przygotowawcze i realizacja	infrastruktura społeczna	
Bonisław-remont budynku wiejskiego	2014 - prace przygotowawcze Realizacja w latach kolejnych	infrastruktura społeczna	
Kurowo-remont budynku wiejskiego	2014 - prace przygotowawcze Realizacja w latach kolejnych	infrastruktura społeczna	
Bronoszewice-remont budynku wiejskiego	2014 - prace przygotowawcze Realizacja w latach kolejnych	infrastruktura społeczna	
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej: Publicznego Gimnazjum i Urzędu Gminy w Gozdowie	2014 i lata kolejne	termomodernizacja	
oczyszczalnie przydomowe	b.t	wod.-kan.	Inwestycje priorytetowe, których terminu realizacji nie określono na etapie tworzenia strategii
kanalizacja ul. K. Gozdawy, Sosnowa i Polna	b.t	wod.-kan.	

* Plany inwestycyjne będą aktualizowane zgodnie z możliwościami budżetowymi na dany rok.

Wykaz tabel i rysunków

TABELA 1. WYKAZ MIEJSCOWOŚCI (ŹRÓDŁO: GUS)	4
TABELA 2. STRUKTURA WG WIEKU I PŁCI (POBYT STAŁY) (ŹRÓDŁO: GUS)	7
TABELA 3. STRUKTURA WG WIEKU I PŁCI (POBYT CZASOWY) (ŹRÓDŁO: GUS)	8
TABELA 4. LICZBA GOSPODARSTW WG POWIERZCHNI (ŹRÓDŁO: GMINA).....	19
TABELA 5. LICZBA LUDNOŚCI (ŹRÓDŁO: GUS)	23
TABELA 6. KIERUNKI MIGRACJI (ŹRÓDŁO: GUS)	23
TABELA 7. SALDO MIGRACJI (ŹRÓDŁO: GUS)	24
TABELA 8. RUCH NATURALNY (ŹRÓDŁO: GUS).....	24
TABELA 9. WYKAZ CELI	38
TABELA 10. WYKAZ INWESTYCJI.....	47
RYSUNEK 1. STRUKTURA GRUNTÓW (ŹRÓDŁO: GUS)	6
RYSUNEK 2. STRUKTURA UŻYTKÓW ROLNYCH (ŹRÓDŁO: GUS).....	6
RYSUNEK 3. LICZBA LUDNOŚCI NA OSI CZASU (ŹRÓDŁO: GUS).....	23
RYSUNEK 4. MIGRACJA LUDNOŚCI (ŹRÓDŁO: GUS)	25
RYSUNEK 5. RELACJA DOCHODÓW DO WYDATKÓW W LATACH 2007-2013 (ŹRÓDŁO: GUS) 26	
RYSUNEK 6. STRUKTURA WYDATKÓW WG KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ (ŹRÓDŁO: GMINA) ...	26
RYSUNEK 7. STRUKTURA WYDATKÓW W LATACH 2008-2012 (ŹRÓDŁO: GMINA)	28